

Ζωρζ
100
Σαρή

100 χρόνια Ζωρζ Σαρή · ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ · τεύχος 2
Χρύσα Κουράκη, Δρ. Παιδικής Λογοτεχνίας · Τζελίνα Βογιατζόγλου, εκπαιδευτικός

Φιλαναγνωστικές δραστηριότητες!

Βρείτε εδώ το 100 χρόνια Ζωρζ Σαρή
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ · τεύχος 1

Για τις δραστηριότητες θα χρειαστεί να ανατρέχετε στα:

- Παράρτημα 1: Η Ιστορία πίσω από τα πρόσωπα και τα γεγονότα (σελ. 9)
- Παράρτημα 2: Από το ημερολόγιο του Σωκράτη Σαριβαξεβάνη (σελ. 14)
- Παράρτημα 3: Φωτογραφικό υλικό (σελ. 24)
- Παράρτημα 4: Ακτινογραφία των βιβλίων (σύντομη περιγραφή, θεματικές, τόποι) (σελ. 25)

Το εγχειρίδιο που κρατάτε στα χέρια σας αποτελεί το δεύτερο τεύχος δραστηριοτήτων με αφορμή τα 100 χρόνια από τη γέννηση της Ζωρζ Σαρή και έχει στόχο να τη γνωρίσουν καλύτερα μικροί και μεγάλοι, όχι μόνο ως συγγραφέα, αλλά και ως άνθρωπο. Η ζωή, οι εμπειρίες, οι αξίες και τα πιστεύω της βρίσκονται σε κάθε βιβλίο της, καθώς, όπως έλεγε και η ίδια, «και για τον σκύλο μου να γράψω, μέσα στον σκύλο μου θα είμαι». Σε αυτό το φιλαναγνωστικό ταξίδι και μέσα από τις προτεινόμενες δραστηριότητες, στόχος μας είναι να ανακαλύψουμε το συγγραφικό της ταλέντο, να γνωρίσουμε καλύτερα την ίδια, να αναζητήσουμε τη διακειμενικότητα και τη διαχρονικότητα των έργων της και τελικά να συνθέσουμε το πολυδιάστατο παζλ της ζωής και του έργου της.

Αναγνωστικές γωνιές

Ζωρζ
100
Σαρή

Ένα από τα δικαιώματα του μικρού (και μεγάλου) αναγνώστη είναι να διαβάζει οπουδήποτε. Όλοι, όμως, έχουμε μια αγαπημένη γωνιά που προτιμάμε να βολευόμαστε και να απολαμβάνουμε ένα καλό βιβλίο.

Μοιραστείτε μαζί μας τις αναγνωστικές σας γωνιές μέσα από μία φωτογραφία που θα τραβήξετε κρατώντας το αγαπημένο σας βιβλίο της Ζωρζ Σαρή. Προσοχή, να μη φαίνεται το πρόσωπό σας αλλά μόνο το βιβλίο σας και η αγαπημένη σας αναγνωστική γωνιά.

Στη συνέχεια μπορείτε να προβάλετε τις φωτογραφίες στην τάξη σας και να μοιραστείτε με τους συμμαθητές σας τα μέρη που αγαπάτε να διαβάζετε και να γνωρίσετε και εσείς τα δικά τους. Ή ακόμη και να τυπώσετε τις φωτογραφίες και να φτιάξετε ένα μεγάλο ομαδικό κολάζ με τα σημεία που σας εμπνέουν να βουτήξετε στις σελίδες των βιβλίων. Στείλτε μας στη συνέχεια τις φωτογραφίες μαζί με τα στοιχεία σας στις Εκδόσεις Πατάκη (ekdiloseis@patakis.gr) και εμείς θα δημιουργήσουμε ένα ψηφιακό κολάζ που θα συνδέει τους αναγνώστες από κάθε αναγνωστική γωνιά του κόσμου.

Το βιβλίο των δύο πλευρών

Ένα από τα βασικά αφηγηματολογικά στοιχεία ενός λογοτεχνικού έργου είναι η οπτική γωνία των χαρακτήρων. Η οπτική γωνία είναι η σκοπιά μέσα από την οποία βλέπει ο κάθε χαρακτήρας τα δρώμενα, η δική του προσωπική αντίληψη για τα πρόσωπα, τα πράγματα και τα γεγονότα. Στη δραστηριότητα αυτή οι μαθητές καλούνται να επιλέξουν κάποια σκηνή από το βιβλίο της Ζωρζ Σαρή που διαβάζουν. Είναι σημαντικό η σκηνή να εμπλέκει δύο χαρακτήρες που να έχουν διαφορετική άποψη/ματιά/αίσθηση πάνω σε ένα συγκεκριμένο περιστατικό ώστε οι μαθητές να εντοπίσουν τις διαφορές, να τις συζητήσουν με τους συμμαθητές τους

και να τις καταγράψουν.

Δημιουργούμε έτσι ένα «βιβλίο δύο πλευρών» με τις δύο οπτικές γωνίες των ηρώων. Για παράδειγμα, μπορούν να επιλέξουν το επεισόδιο με την κλοπή των θεμάτων των μαθηματικών στο *Ψέμα*. Θα δημιουργήσουν έτσι ένα «βιβλίο δύο πλευρών» με τις διαφορετικές οπτικές της Μαρίας και της Τάνιας.

Πόσο καλά φέρεις τα βιβλία της Ζωρζ Σαρή;

Φτιάξτε ένα λογοτεχνικό κουίζ και παίξτε με τους συμμαθητές σας.

Διαβάσετε βιβλία της Ζωρζ Σαρή; Ενθουσιάζεστε με την πλοκή, ταυτίζεστε με τους χαρακτήρες, συγκινείστε από τη ζωή τους; Ευκαιρία να παίξετε με τους φίλους σας και να μοιραστείτε όσα αγαπήσατε στις σελίδες των βιβλίων.

Για να δημιουργήσετε κουίζ που έχουν σχέση με τα βιβλία της Ζωρζ Σαρή, μπορείτε να αντλήσετε ερωτήσεις από την πλοκή, τους χαρακτήρες, τις ανατροπές, τα γεγονότα, τις ημερομηνίες, τις ξεχωριστές στιγμές, την αγωνία, τη συγκίνηση, το χιούμορ και ό,τι άλλο ενεργοποιήσει τη δημιουργική σας σκέψη. Δώστε στο κουίζ όποια μορφή θελήσετε. Για παράδειγμα: ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, ερωτήσεις σωστού-λάθους, οπτικοποιημένες ερωτήσεις, ηχογραφημένες ερωτήσεις κτλ. Μπορείτε, αν θέλετε, με τη βοήθεια των δασκάλων να χρησιμοποιήσετε και ψηφιακά εργαλεία όπως powerpoint, wordwall κ.ά.

Όσο περισσότερη φαντασία βάλετε, τόσο το καλύτερο! Μπορείτε, όταν ολοκληρώσετε τη δράση, να στείλετε στις Εκδόσεις Πατάκη (ekdiloseis@patakis.gr) το κουίζ σας ώστε να συμπεριληφθεί στο padlet (ηλεκτρονικός πίνακας ανακοινώσεων) με τα κουίζ όλων των αναγνωστών.

Η ζωή του ήρωα σε κολάζ

Αφού διαβάσετε ένα βιβλίο μεγάλωφωνα στην τάξη, κάθε παιδί εντοπίζει τον ήρωα με τον οποίο θέλει να ασχοληθεί. Κόβοντας εικόνες από περιοδικά και χρησιμοποιώντας και άλλες τεχνικές, όπως ζωγραφική, κατασκευάζει ένα κολάζ, με το οποίο «αφηγείται» τη ζωή του ήρωα με στοιχεία που παρουσιάζονται μέσα στην ιστορία σε συνδυασμό με φανταστικά στοιχεία από το παρελθόν του, τα οποία οι αναγνώστες δε γνωρίζουν (οικογένεια, φίλους, στιγμές χαράς, στιγμές λύπης, σημαντικά γεγονότα κ.ά.). Με τον συγκεκριμένο τρόπο μπορείτε να δημιουργήσετε ένα νέο βιβλίο για τον αγαπημένο σας ήρωα, το οποίο θα είναι εικονογραφημένο με κολάζ.

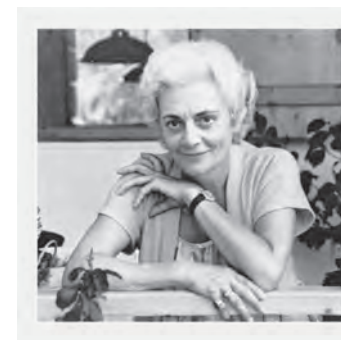

Ρενέ, Ζωρζ Έμμα

Το Soundtrack της Ζωρζ Σαρή

Ζωρζ
100
Σαρή

Ποια είναι άραγε η κατάλληλη μουσική υπόκρουση για τα βιβλία της Ζωρζ Σαρή; Ποια είναι αυτή η μελωδία που θα φέρνατε στα αυτιά σας τη στιγμή που διαβάζετε τις αγαπημένες σας σελίδες; Συνδυάστε τραγούδια και μουσικές που σας αρέσουν με τα αγαπημένα σας βιβλία. Μπορείτε μάλιστα, μαζί με τους συμμαθητές σας, να συγκεντρώσετε τα ακούσματα και τα αποσπάσματα των βιβλίων που ξεχωρίζει ο καθένας και να φτιάξετε στην τάξη σας μια «μουσική λογοτεχνική βιβλιοθήκη Ζωρζ Σαρή». Εναλλακτικά, μπορείτε να συνθέσετε εσείς τραγούδια γράφοντας και τους στίχους ή επιλέγοντας κάποιο γνωστό τραγούδι και προσαρμόζοντας τους στίχους σας πάνω στη γνώριμη μελωδία του.

Το σλόγκαν και η αφίσα του έτους

Εμπνεύσου το σλόγκαν
και φιλοτέχνησε την αφίσα «100 χρόνια Ζωρζ Σαρή».

Ατομικά ή ομαδικά και με έμπνευση από τα βιβλία της Ζωρζ Σαρή που διαβάσατε, σκεφτείτε ένα σλόγκαν – μία έξυπνη φράση που να εκφράζει με λίγες λέξεις τη σημαντικότητα της ζωής και του έργου της σπουδαίας αυτής προσωπικότητας. Στις Εκδόσεις Πατάκη, για παράδειγμα, σκεφτήκαμε το «Η Ζωρζ είναι ζωή». Στη συνέχεια χρησιμοποιήστε όποια τεχνική θέλετε (κολάζ, ζωγραφική, φωτογραφία κ.ά.) και σχεδιάστε μία αφίσα σε μέγεθος Α3 που να εμπεριέχει τη φράση «100 χρόνια Ζωρζ Σαρή», καθώς επίσης και το σλόγκαν που εμπνευστήκατε. Μπορείτε, αν θέλετε, να χρησιμοποιήσετε φωτογραφικό υλικό που θα βρείτε στο zorzsari.gr. Όταν ολοκληρώσετε τα έργα σας, μπορείτε να τα στείλετε στις Εκδόσεις Πατάκη (ekdiloseis@patakis.gr) για να συνθέσουμε έτσι ένα πλούσιο padlet (ηλεκτρονικός πίνακας ανακοινώσεων) με αφίσες διαφορετικών σχολικών ομάδων.

«Το δέντρο της φιλίας δε φυτρώνει από μόνο του. Με τα δάκρυα πετάει κλαδιά, φύλλα, κι ανθίζει. Με τα δάκρυα της αγάπης σας ποτίζονται βαθιά οι ρίζες του».
Ε.Π., σελ. 76

Και ζαφνικά η εικόνα πάγωσε...

Χωρίζετε τα παιδιά σε ομάδες και κάθε ομάδα επιλέγει μια σκηνή από το βιβλίο που διαβάζει. Κάθε παιδί αναλαμβάνει μέσα στην ομάδα του έναν ρόλο που μπορεί να είναι ένα πρόσωπο ή ένα αντικείμενο (π.χ. τραπεζάκι) ή κάποιο μέρος του σκηνικού (π.χ. τοίχος). Στη συνέχεια, τα παιδιά κάθε ομάδας συνθέτουν όλα μαζί με τα σώματά τους την εικόνα που έχουν επιλέξει. Όταν έρθει η σειρά τους να παρουσιάσουν την εικόνα τους στους υπόλοιπους, παίρνουν τις θέσεις τους αμίλητα και ακίνητα. Ο ερμηνευτής (μπορεί να είναι ένας μαθητής ή ο εκπαιδευτικός) περνά από κάθε παιδί και του θέτει ερωτήσεις σχετικά με τον ρόλο του, π.χ. Ποιος είσαι;, Τι κάνεις εδώ;, Τι βλέπεις;, Πώς νιώθεις;, Τι θες να πεις; κτλ. Με τη δραστηριότητα αυτή αναδεικνύεται η οπτική γωνία κάθε εμπλεκόμενου στην ιστορία, φωτίζονται πιτυχές όπως συναισθήματα, σκέψεις και απόψεις που πιθανώς δεν εμφανίζονται από τον συγγραφέα ή τον εικονογράφο στην ιστορία.

Μια μακέτα για την Αίγινα

Για να δημιουργηθεί το graphic novel *Ο θησαυρός της Βαγίας* από τον Kanellos Kob, ο δημιουργός ταξίδεψε στην Αίγινα ακολουθώντας τα μονοπάτια του βιβλίου και φωτογράφησε όλα τα τοπία και τα σημεία που αναφέρονται στο βιβλίο από τη Ζωρζ Σαρή. Αφού διαβάσουμε το graphic novel, αναζητάμε στο σάιτ της Ζωρζ Σαρή (www.zorzisari.gr) στην αντίστοιχη ενότητα τις φωτογραφίες που τραβήχτηκαν για τη δημιουργία του. Στη συνέχεια προσπαθούμε να εντοπίσουμε και να συνδυάσουμε τις φωτογραφίες με τα εικονιζόμενα τοπία και να φτιάξουμε μια μακέτα ενός από τα μέρη που αναφέρονται ή ακόμη και ολόκληρου του νησιού! Μπορούμε, αν θέλουμε, να χρησιμοποιήσουμε και εργαλεία όπως το google maps ή το google earth και να επισκεφτούμε διαδικτυακά τα μέρη εκείνα που αναφέρονται στο βιβλίο.

Ταξίδι στον χρόνο

Ζωρζ
100
Σαρή

Ο Σωκράτης Σαριβαξεβάνης, πατέρας της Ζωρζ Σαρή, κρατούσε αναλυτικό ημερολόγιο με όλα τα βιογραφικά στοιχεία της οικογένειας, καθώς και με σημαντικά γεγονότα της ζωής του. Το ημερολόγιο είναι γραμμένο στα γαλλικά και έχει μεταφραστεί και αποδελτιωθεί πρόσφατα από τον γιο της Ζωρζ Σαρή, Αλέξη Καρακωστα, αποτελώντας σημαντικό οικογενειακό αλλά και ιστορικό τεκμήριο. Μέσα από το ημερολόγιο ξετυλίγεται η παγκόσμια ιστορία από το 1880 έως το 1948. Στα αποσπάσματα που υπάρχουν στο Παράρτημα 2 (σελ. 14), θα βρείτε σημαντικά στοιχεία της ιστορίας της οικογένειας Σαριβαξεβάνη, γεγονότα που και η ίδια η συγγραφέας έχει αναφέρει στα βιβλία της, αλλά και γεγονότα που έχει αποσιωπήσει ή διαφοροποιήσει. Η χρονολογία

που αναφέρεται στο ημερολόγιο θα σας βοηθήσει να αναζητήσετε αντίστοιχα αποσπάσματα από τα βιβλία της, τα οποία μπορείτε να αντιπαραβάλετε αναζητώντας την αλήθεια. Αν θέλετε, μπορείτε να τοποθετήσετε σε μια ιστοριογραμμή τα αντίστοιχα αποσπάσματα από τα βιβλία μαζί με τα εξώφυλλά τους, τις επιπρόσθετες πληροφορίες του ημερολογίου και τις φωτογραφίες από το Παράρτημα 3 (σελ. 24), συμπληρώνοντας το παζλ της ζωής κάθε προσώπου. Η ιστοριογραμμή μπορεί να αναφέρεται στα πρόσωπα των βιβλίων όλων μαζί ή στο καθένα χωριστά. Προτεινόμενα βιβλία: *Νινέτ*, *Όταν ο ήλιος*, *Οι νικητές*, *Ε.Π.*

Η ιστορία πίσω από τα πρόσωπα και τα γεγονότα

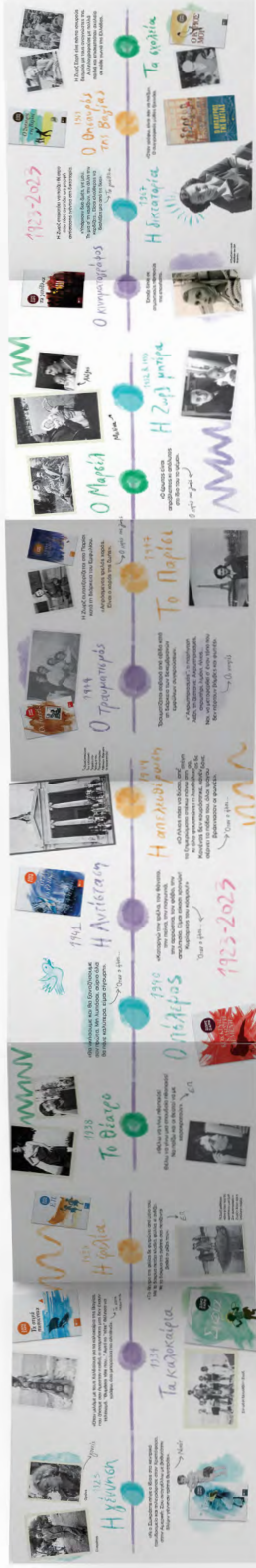

Αναρωτηθήκατε ποτέ αν οι αγαπημένοι σας ήρωες από τις ιστορίες της Ζωρζ Σαρή υπήρξαν στην πραγματικότητα και, αν ναι, ποια ήταν η πραγματική τους ζωή; Ποια από τα γεγονότα που αναφέρονται στα βιβλία συνέβησαν σ' αλήθεια και ποια αποτελούν μυθοπλασία; Θέλετε να μάθετε τι κρύβεται πίσω από κάθε βιβλίο; Τι παρακίνησε τη Ζωρζ Σαρή να γράψει κάθε βιβλίο της και από πού άντλησε έμπνευση; Βρείτε την αληθινή ιστορία πίσω από τα πρόσωπα και τα γεγονότα κάθε ιστορίας στο Παράρτημα 1 (σελ. 9).

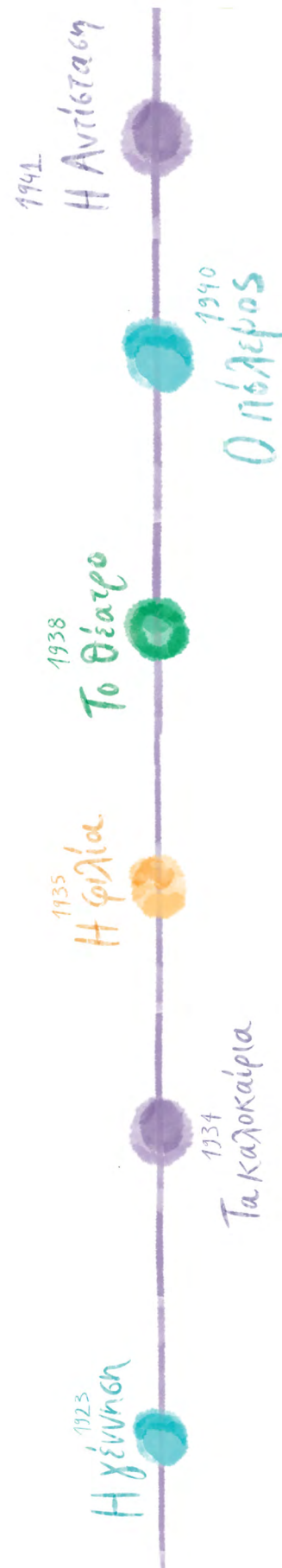

«Υπάρχουν δυο ζωές, γιε μου. Τη μια σ' τη χαρίζουν, την άλλη την κερδίζεις...
Είσαι ελεύθερος να διαλέξεις μια από τις δυο».
Τα γενέθλια, σελ. 205

Χρονογραμμή των σημαντικών σταθμών της ζωής και του έργου της Ζωρζ Σαρή

Σκανάρετε εδώ για να περιηγηθείτε και να προβάλετε στην τάξη σας τη χρονογραμμή με τους σημαντικότερους σταθμούς στη ζωή και στο έργο της Ζωρζ Σαρή. Ή επισκεφθείτε το www.zorzsari.gr/ekraideytiko-yliko.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 Η Ιστορία πίσω από τα πρόσωπα και τα γεγονότα

Θέλετε να μάθετε τι κρύβεται πίσω από κάθε βιβλίο; Τι παρακίνησε τη Ζωρζ Σαρή να γράψει κάθε βιβλίο της και από πού άντλησε έμπνευση; Διαβάστε την αληθινή Ιστορία πίσω από τα πρόσωπα και τα γεγονότα κάθε ιστορίας.

1968 Ο θησαυρός της Βαγίας

Το καλοκαίρι του 1967 η Ζωρζ Σαρή και άλλοι ηθοποιοί ως αντίδραση προς τη δικτατορία αποφάσισαν να μην παίξουν στο θέατρο. Έτσι η Ζωρζ μαζί με τα παιδιά και φίλους της πήγαν για διακοπές στην Αίγινα. Εκεί, παίζοντας με τα παιδιά, «έστησε» τον *Θησαυρό της Βαγίας*, τον οποίο αποφάσισε μετά να γράψει και σε βιβλίο και να το εκδώσει το 1969. Οι ήρωες της ιστορίας είναι υπαρκτά πρόσωπα και πρωταγωνιστές είναι τα παιδιά της, Λίνα (Μελίνα) και Αλέξης, με την παρέα των φίλων τους. Στο www.zorzsari.gr/ekraideytiko-yliko παρακολουθήστε ένα πραγματικό οικογενειακό φιλμάκι με στιγμές από εκείνο το καλοκαίρι στην Αίγινα. Μπορείτε να αναγνωρίσετε τους πραγματικούς ήρωες και τα τοπία της ιστορίας;

1970 Το ψέμα

Μετά από την επιτυχία που είχε στο αναγνωστικό κοινό ο *Θησαυρός της Βαγίας*, η Ζωρζ Σαρή αποφάσισε να γράψει ακόμη ένα βιβλίο, *Το ψέμα*. Βασισμένη στους ήρωες του *Θησαυρού της Βαγίας*, η συγγραφέας στήνει μια ιστορία με πρωταγωνιστή τον γιο της Αλέξη και μια συμμαθήτριά του. Συνδυάζοντας το θέμα του διαζυγίου –ένα θέμα το οποίο εκείνη την εποχή θεωρούνταν «απαγορευμένο» για τα παιδιά– με τις σχέσεις και τη φιλία των εφήβων, κατορθώνει να δημιουργήσει ακόμη ένα αγαπημένο βιβλίο, το οποίο ακόμη και σήμερα κατατάσσεται στις πρώτες θέσεις των ευπώλητων παιδικών και εφηβικών βιβλίων. Αφορμή για τη συγγραφή αυτού του βιβλίου στάθηκε το διαζύγιο των γονιών μιας συμμαθήτριάς του Αλέξη. Και σε αυτή την ιστορία οι ήρωες είναι υπαρκτοί. Ο Αλέξης και η Λίνα είναι τα παιδιά της Ζωρζ και η Ρέα η ανιψιά της.

1971 Όταν ο ήλιος... - 1974 Κόκκινη κλωστή δεμένη

Με τα δύο αυτά βιβλία η Ζωρζ Σαρή μιλάει για πρώτη φορά στους αναγνώστες και στις αναγνώστριές της για πρόσφατα ιστορικά γεγονότα και μάλιστα μέσα από τις προσωπικές της εμπειρίες. Όλα τα πρόσωπα είναι υπαρκτά και τα γεγονότα πραγματικά. Μέσα από την πλοκή του μυθιστορήματος ξεδιπλώνεται και η ιστορία της οικογένειάς της, καθώς και οι οικογενειακές τους σχέσεις. Η Ζωρζ πραγματικά δεν είχε καλές σχέσεις με τον πατέρα της, ενώ η μητέρα της νοσηλεύτηκε εκείνη την περίοδο στο Δαφνί και πέθανε λίγα χρόνια μετά τον Εμφύλιο. Πρόσωπα από αυτό το μυθιστόρημα συναντάμε και σε άλλα βιβλία, όπως το Κούλι (Άλκη Ζέη) και η Αθηνά, η Ελένη ή Νινέτ, η Ειρήνη ή Ρενέ. Ο Περικλής επίσης ήταν υπαρκτό πρόσωπο και σκοτώθηκε κατά τη διάρκεια του πολέμου (μπορείτε να δείτε τη φωτογραφία του με την αφιέρωση στη Ζωρζ στο Παράρτημα 3 [σελ. 24]). Τα αποσπάσματα από το ημερολόγιο του πατέρα της, Σωκράτη Σαριβαξεβάνη, η Ζωρζ Σαρή τα έχει αντλήσει από το αληθινό ημερολόγιο που κρατούσε για πολλά χρόνια της ζωής του. Δυστυχώς ο πατέρας της Ζωρζ στην πραγματικότητα δε ζήτησε ποτέ συγγνώμη από την κόρη του για την άδικη κατηγορία του ότι εκείνη ευθύνεται για την ασθένεια της μητέρας της. Η Ζωρζ Σαρή κουβαλώντας αυτές τις ενοχές για πολλά χρόνια μετά και θέλοντας να συμφιλιωθεί με το παρελθόν, προσθέτει στο μυθιστόρημά της την πλασματική «συγγνώμη» του Σωκράτη.

1973 Το γαϊτανάκι

Μετά από το *Όταν ο ήλιος...* η Ζωρζ Σαρή έχει ήδη δείξει πως μέσα από τα κείμενά της επιδιώκει να καλλιεργήσει στους εφήβους την πολιτική σκέψη, η οποία συνδυάζεται με τη γνώση της σύγχρονης ιστορίας. Θέλοντας να απευθυνθεί και σε μικρότερες ηλικίες για να μιλήσει για την ειρήνη, την ισότητα και τη δικαιοσύνη, εμπνέεται από τον *Φάουστ* του Γκαίτε αλλά και από το γαλλικό τραγούδι του Γάλλου ποιητή Paul Fort (1872-1960) «Ballades Francaises» («Si tout les filles voulaient se donner la main...») και γράφει *Το γαϊτανάκι*, το οποίο αφιερώνει στον Νίκο Μπελογιάννη. Εξάλλου η σύνδεση του κυρ Νικόλα του Γαρίφαλου με τον «άνθρωπο με το γαρίφαλο» είναι άμεση και απόλυτα σαφής.

1977 Τα γενέθλια

Το 1977, λίγα χρόνια μετά την πτώση της δικτατορίας στην Ελλάδα, η Ζωρζ Σαρή δε γινόταν να μη γράψει ένα βιβλίο για την ιστορική αυτή περίοδο. Μετά από την αρχή που είχε κάνει με το *Όταν ο ήλιος...* και το *Κόκκινη κλωστή δεμένη* όπου μιλάει για το θέμα του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου και την Κατοχή, επανέρχεται με την περίοδο της χούντας. Τα γεγονότα στα οποία αναφέρεται είναι πραγματικά και τα μυθοπλαστικά πρόσωπα επίσης. Και σε αυτό το βιβλίο πρωταγωνιστούν τα παιδιά της, ενώ αναφέρεται και σε γνωστές προσωπικότητες, όπως ο Μίκης Θεοδωράκης και ο καθηγητής Δημήτρης Μαρωνίτης, ο οποίος παρουσιάζεται ως νονός της Άννας.

1979 Τα στενά παπούτσια

Το καλοκαίρι του 1936 είναι πλήρως αληθινό. Η Ζωρζ Σαρή, η μητέρα και οι αδερφές της συνήθιζαν να πηγαίνουν για διακοπές σε διάφορα μέρη κοντά στην Αττική, προκειμένου να τους επισκέπτεται τακτικά ο πατέρας της που δούλευε στην Αθήνα. Η οικογένεια των Χαλδαίων φιλοξενούσε την οικογένεια Σαριβαξεβάνη στη Βαγία της Αίγινας. Οι δυο οικογένειες ανέπτυξαν και φιλικές σχέσεις, οι οποίες συνεχίστηκαν μέχρι και τον θάνατο της Ζωρζ. Ο Παναγιώτης, που έζησε και εργάστηκε στην Αθήνα ως αργυροχόος, και η Ζωρζ διατήρησαν τη φιλία τους πολλά χρόνια μετά, ενώ η Ζωρζ με τις αδερφές της επισκέφθηκαν αρκετές φορές στη ζωή τους και τη Βαγία. Οι κάτοικοι της Βαγίας θεωρούσαν την οικογένεια Σαριβαξεβάνη ως δικούς τους ανθρώπους και νιώθουν μέχρι και σήμερα περηφάνια που η Ζωρζ Σαρή έκανε τη ζωή του μικρού χωριού τους γνωστή μέσα από το βιβλίο της. Φαίνεται πως από τα καλοκαίρια τους στη Βαγία η Ζωρζ και οι αδερφές της αγάπησαν τόσο πολύ το μέρος, που η Ρενέ ζήτησε οι στάχτες της μετά τον θάνατό της να σκορπιστούν στη θάλασσα της Βαγίας.

Τα σπίτια του χωριού που περιγράφονται στο βιβλίο, όπως και το εκκλησάκι του Προφήτη Ηλία, υπάρχουν ακόμη και σήμερα και μπορεί να τα δει όποιος επισκεφθεί τη Βαγία. Δείτε τις φωτογραφίες στο παράρτημα 3 (σελ. 24).

1983 Οι νικητές

Ακόμη ένα βιβλίο βασισμένο στη ζωή της Ζωρζ Σαρή και στα προσωπικά της βιώματα. Στο μυθιστόρημα αυτό μαζί με την ιστορία της Ζωρζ ξετυλίγεται και η ιστορία του Εμφυλίου, ο οποίος ξέσπασε στην Ελλάδα μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου. Η Ζωρζ πραγματικά τραυματίστηκε από οβίδα, νοσηλεύτηκε αρκετό καιρό στο νοσοκομείο της Αγίας Όλγας και σώθηκε με τη βοήθεια ενός νεαρού γιατρού του νοσοκομείου, τον οποίο και αρραβωνιάστηκε. Ο αρραβώνας, όμως, διαλύθηκε λίγο μετά την έξοδό της από το νοσοκομείο και τη φυγή της στο Παρίσι. Δείτε τη φωτογραφία από το νοσοκομείο στο παράρτημα 3 (σελ. 24).

1989 Το παραράδιασμα

Η δύσκολη και γεμάτη κακουχίες ζωή της Ανάστως είναι η πραγματική ιστορία μιας γυναίκας σε ένα χωριό της Φθιώτιδας. Τα περισσότερα γεγονότα και περιστατικά είναι αληθινά, ενώ η ίδια η Ζωρζ βρίσκεται μέσα σε αυτό το βιβλίο με τη μορφή της Βίργως. Φυσικά ο θάνατος του συζύγου της Τασίας όπως περιγράφεται στο βιβλίο δεν είναι αληθινός, καθώς η ίδια και ο σύζυγός της έμειναν μαζί πολλά χρόνια μετά. Πρόκειται για ένα βιβλίο που αποτέλεσε σταθμό στην εργογραφία της Ζωρζ Σαρή, καθώς εγκαταλείπει τον αστικό χώρο και τρόπο ζωής και καταπιάνεται με τη ζωή της επαρχίας και των ανθρώπων του μόχθου.

1990 Κρίμα κι άδικο

Η Ζωρζ Σαρή στα τέλη της δεκαετίας του 1980 επισκέφτηκε την Ουτρέχτη, ως προσκεκλημένη συγγραφέας της ελληνικής κοινότητας. Σε αυτή την επίσκεψή της συνάντησε αρκετούς Έλληνες μετανάστες και άκουσε την προσωπική ιστορία του καθενός. Η ιστορία που της έκανε μεγαλύτερη εντύπωση ήταν αυτή της μυθοπλαστικής Κορτέσας, η οποία έχασε τον γιο της σε ατύχημα λίγες ημέρες πριν τον επισκεφθεί. Η Ζωρζ, θέλοντας να μιλήσει στα ελληνόπουλα για το θέμα της προσφυγιάς, αξιοποίησε τις ιστορίες των Ελλήνων της Ουτρέχτης και έφτιαξε ένα μυθιστόρημα το οποίο διαβάστηκε και αγαπήθηκε πολύ τόσο από νέους όσο και από ενήλικες.

1993 Νινέτ

Η ιστορία της Νινέτ είναι στην πραγματικότητα η ιστορία της ζωής της μεγάλης αδερφής της Ζωρζ Σαρή. Τα γεγονότα που καθόρισαν τη διαδρομή της οικογένειας Σαριβαξεβάνη είναι πραγματικά, όπως και τα πρόσωπα που παρουσιάζονται. Ωστόσο, η προσωπικότητα της Νινέτ, όπως διαμορφώνεται, ταιριάζει περισσότερο στην προσωπικότητα της Ζωρζ παρά σε αυτή της αδερφής της. Η ίδια η Ζωρζ Σαρή είχε παραδεχτεί πως «έντυσε» τη Νινέτ με τη δική της δυναμική και «ζωηρή» προσωπικότητα. Ακόμη ένα μυθιστορηματικό εύρημα της συγγραφέα είναι ο γάμος της Νινέτ με τον Κόλλια. Η Νινέτ όντως ερωτεύτηκε και παντρεύτηκε τον Κόλλια, πολλά χρόνια όμως μετά και όχι σε νεαρή ηλικία. Το σπίτι στην οδό Ιπποκράτους σώζεται μέχρι σήμερα, αν και όχι σε πολύ καλή κατάσταση. Στο σπίτι της Νινέτ στο Κολωνάκι, μετά τον θάνατό της, έζησε η Ζωρζ με τον σύζυγό της Μαρσέλ μέχρι το τέλος της ζωής τους. Αξίζει να θυμηθούμε ότι το σπίτι αυτό άνοιξε τις πόρτες του και υποδέχτηκε τους αναγνώστες της Ζωρζ το Σάββατο 13 Απριλίου 2019. Εκεί, συναντήθηκαν με τον γιο της Αλέξη Καρακώστα, τον εγγονό της Ανδρέα Γναφάκη και τη Δρα Χρύσα Κουράκη, που μέσα από τη διδακτορική της διατριβή μελέτησε σε βάθος το έργο της και συνδέθηκε μαζί της με μακρόχρονη φιλία (επισκεφθείτε εικονικά το δωμάτιο της Ζωρζ Σαρή στο www.zorzsari.gr/ekraideytiko-yliko).

1994 Ζουμ

Η Ζωρζ Σαρή στον πρόλογο του βιβλίου αναφέρει όλη την αληθινή ιστορία που κρύβεται πίσω από αυτό. Αυτό που πιθανώς δεν είναι γνωστό είναι πως η Ζωρζ Σαρή μετά την επιστροφή της από το Παρίσι τη δεκαετία του 1960, δούλεψε για πολλά χρόνια ως ηθοποιός στο θέατρο και στον κινηματογράφο. Δυο γνωστές της ταινίες –*Ο άνθρωπος του τρένου* και *Έγκλημα στα παρασκήνια*– παίζονται ακόμη και σήμερα κατά διαστήματα στην τηλεόραση. Η Ζωρζ δούλεψε με πολλούς και γνωστούς ηθοποιούς και σκηνοθέτες της εποχής, όπως ο Ζυλ Ντασσέν, η Άννα Συνοδινού, ο Γιώργος Παππάς, η Αλίκη Γεωργούλη, ο Αλέκος Αλεξανδράκης, η Μάρω Κοντού, ο Δημήτρης Χορν και πολλοί άλλοι. Ο Δημήτρης Χορν μάλιστα ήταν και πολύ καλός της φίλος και τη βοήθησε επιστρέφοντας από τη Γαλλία να βρει δουλειά στο θέατρο.

1995 Ε.Π.

Ενωμένες για πάντα ήταν στην πραγματικότητα η Ζωρζ Σαρή και η Άλκη Ζέη μέχρι το τέλος της ζωής τους. Στο βιβλίο αυτό πρόσωπα και γεγονότα είναι αληθινά, όπως αληθινά είναι και τα σχολεία που περιγράφονται. Η παρέα αυτή των κοριτσιών έμεινε ενωμένη για πολλά χρόνια, μέχρι το τέλος. Η έκθεση της Ζωρζ και το γράμμα από τον βασιλιά είχαν φυλαχθεί από την ίδια προσεκτικά στο αρχείο της. Ειδικά το γράμμα του βασιλιά έσωσε τη Ζωρζ πολλές φορές που κινδύνευσε να συλληφθεί κατά τη διάρκεια του Εμφυλίου.

1998 Ο χορός της ζωής

Κατά τη διάρκεια του Εμφυλίου η Ζωρζ συνελήφθη από την Ασφάλεια. Ο αξιωματικός την ημέρα της σύλληψής της ήταν παλιός μαθητής του πατέρα της, Σωκράτη Σαριβαξεβάνη. Ο αξιωματικός θαύμαζε τον πατέρα της Ζωρζ και χαριστικά την άφησε ελεύθερη με την προϋπόθεση να φύγει από την Ελλάδα. Έτσι η Ζωρζ βρέθηκε στο καράβι που τη μετέφερε κρυφά στη Γαλλία, όπου και έζησε αρκετά χρόνια ως πολιτική πρόσφυγας. Η Χριστίνα, δηλαδή η ίδια η Ζωρζ, προσπάθησε να επιβιώσει στο Παρίσι αλλά και να επεκτείνει τις σπουδές της στο θέατρο. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στο βιβλίο είναι πραγματικά και μάλιστα πολλά από αυτά διατηρούν και το πραγματικό τους όνομα (π.χ. Μαρσέλ Μαρσό, Κορνήλιος Καστοριάδης, Κώστας Αεγλός κ.ά.). Τα χρόνια εκείνα η Ζωρζ γνώρισε και τον σύζυγό της, Μαρσέλ Καρακώστα, με τον οποίο έκανε δυο παιδιά, τον Αλέξη και τη Μελίνα. Όλοι μαζί έμειναν στο Παρίσι μέχρι τη δεκαετία του 1960, οπότε και επέστρεψαν στην Ελλάδα. Ο Αλέξης επέστρεψε κάποια χρόνια αργότερα στο Παρίσι, όπου ζει ακόμη και σήμερα και ασχολείται ως ψυχίατρος με την υγεία των κωφών. Η Μελίνα επίσης έζησε κάποια χρόνια στο Παρίσι, αλλά επέστρεψε στην Αθήνα στα τέλη της δεκαετίας του 1990, όπου πέθανε ξαφνικά και πολύ νέα το 2007. Από τα δυο παιδιά της η Ζωρζ απέκτησε τρία εγγόνια: τον Antoine, την Emma και τον Ανδρέα.

1998 Σοφία

Η Σοφία ήταν η κόρη της Σημέλας από τη Βαγία (εκτεταμένη αναφορά σχετικά με την οικογένεια της Σημέλας γίνεται στα *Στενά παπούτσια*). Αφού πέθανε ο πατέρας της Σοφίας, η μητέρα της, μην μπορώντας να θρέψει τόσα παιδιά, έστειλε τη Σοφία να δουλέψει στο σπίτι της οικογένειας Σαριβαξεβάνη. Ωστόσο, τόσο η Ορτάνς όσο και η υπόλοιπη οικογένεια δεν μπορούσαν να δουν τη Σοφία ως «δουλάκι», όπως συνηθιζόταν εκείνα τα χρόνια και την αγκάλιασαν σαν παιδί τους. Τα δουλάκια ήταν μια πραγματικότητα της εποχής. Φτωχοί γονείς από την επαρχία που δεν μπορούσαν να θρέψουν τα παιδιά τους τα έστελναν σε οικογένειες της πόλης, προκειμένου να έχουν φαγητό να φάνε και να κερδίζουν λίγα χρήματα. Με τα χρήματα αυτά συνήθως βοηθούσαν την οικογένειά τους στο χωριό. Ωστόσο, τα παιδιά έμεναν αμόρφωτα, αφού δεν πήγαιναν σχολείο και δούλευαν σκληρά και πολλές ώρες. Η συγκεκριμένη κατάσταση επηρέαζε κυρίως τα κορίτσια, τα οποία συχνά τα κακομεταχειρίζονταν και τα κακοποιούσαν, όπως αναφέρεται και στο βιβλίο μέσα από την αληθινή ιστορία της Σπυριδούλας.

2002 Ο Κύριός μου

Η Ζωρζ Σαρή ήταν από τις πρώτες συγγραφείς μαζί με την Άλκη Ζέη που ταξίδευαν και επισκέπτονταν σχολεία σε όλη την Ελλάδα. Σε ένα από αυτά τα ταξίδια της γνώρισε και έναν δάσκαλο, τον Γιώργο, στον οποίο αφιερώνει και το βιβλίο. Ο Γιώργος της αφηγούνταν διάφορες ιστορίες από το σχολείο, μια από τις οποίες της έδωσε και την έμπνευση για τον μυθιστορηματικό Πασχάλη. Δε γνωρίζουμε αν όλα τα γεγονότα που αφηγείται η συγγραφέας είναι αληθινά, αλλά σίγουρα πολλές από τις ατάκες του Πασχάλη και τα λόγια των παιδιών είναι πραγματικά. Ο μυθιστορηματικός χαρακτήρας της Μαριάννας και του γιου της, Τζούλιο, είναι εμπνευσμένος από την κοπέλα που βοηθούσε τη Ζωρζ στο σπίτι, η οποία πραγματικά ονομαζόταν Μαριάννα και ήταν από την Αλβανία. Ο ρατσισμός εναντίον των Αλβανών που περιγράφεται στο βιβλίο ήταν απολύτως υπαρκτός εκείνη την εποχή τόσο στον χώρο των σχολείων όσο και στην ευρύτερη κοινωνία. Η Ζωρζ, ως φύσει δημοκρατικός και ελεύθερος άνθρωπος που αποδέχεται τη διαφορετικότητα, προφανώς θέλησε να μιλήσει στα παιδιά για την ξενοφοβία και τον ρατσισμό, στοιχεία τα οποία ενσωμάτωσε στην πλοκή του βιβλίου.

2003 Ο πόλεμος, η Μαρία και το αδέσποτο

Μετά τον πόλεμο στο Ιράκ και έχοντας ζήσει και η ίδια πολέμους, η Ζωρζ Σαρή θέλησε να μιλήσει στα παιδιά για τις επιπτώσεις του πολέμου. Έτσι έπλασε μια φανταστική ιστορία με έναν υπαρκτό όμως χαρακτήρα, τον δημοσιογράφο και σκιτσογράφο Στάθη Δ. Σταυρόπουλο (γενν. 1955). Μπορεί η ιστορία να μην είναι αληθινή, αλλά τα ορφανά παιδιά από τον πόλεμο του Ιράκ, όπως και από κάθε πόλεμο, είναι μια πραγματικότητα. Η Ζωρζ βρήκε και σε αυτό το βιβλίο έναν τρόπο να προβάλλει τις απόψεις και την ιδεολογία της. Η Ειρήνη που ζει με την οικογένειά της στο Κολωνάκι (όπου ζούσε και η Ζωρζ), ουσιαστικά αποτελεί τον χαρακτήρα που μοιάζει με την ίδια, αφού οι απόψεις της για το ντύσιμο, τα φαστ φουντ και τη μόδα της εποχής ταυτίζονται. Κι εδώ μπορούμε να αποκαλύψουμε και κάτι ακόμη. Τα ονόματα που χρησιμοποιεί η Ζωρζ στους χαρακτήρες των βιβλίων της δεν είναι τυχαία. Η Φρύνη ήταν πραγματικά φίλη και γειτόνισσα της Ζωρζ, την οποία αγαπούσε πολύ και από την οποία δανείστηκε το όνομα.

2004 Τότε...

Με το βιβλίο αυτό, η Ζωρζ Σαρή θέλησε να συμπληρώσει την αυτοβιογραφική της αφήγηση διηγούμενη τα βιώματά της στις περιόδους που είχε αφήσει ακάλυπτες μετά τους *Νικητές* (Αθήνα, Κατοχή, 1945), τον *Χορό της ζωής* (Παρίσι, 1947-1961) και τα *Γενέθλια* (Αθήνα, 1967-1977). Περιγράφει την εξέλιξη της ζωής της ως ηθοποιού του θεάτρου και του κινηματογράφου στο πλαίσιο του δημοκρατικού αγώνα του ελληνικού λαού και των καλλιτεχνών, γνωστών και φίλων της, πριν και μετά την περίοδο της χούντας.

2005 Γράμμα από την Οδησό

Το μυθιστόρημα αυτό είναι μυθοπλαστικό, αν και βασίζεται σε πρόσωπα και γεγονότα βγαλμένα από τη ζωή και τα ημερολόγια του πατέρα και της μητέρας της Ζωρζ Σαρή. Ο Α΄ Παγκόσμιος πόλεμος χωρίζει τον Χριστόφορο, καθηγητή γαλλικών στην Οδησό, και την Ελίζα, που αναγκάζεται να παραμείνει στη Γαλλία με την κόρη τους ως την κατάπαυση των εχθροπραξιών. Όταν ξανασμίγουν, όμως, η ζωή του καθενός έχει αλλάξει και οι πορείες χωρίζονται.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2
Από το ημερολόγιο του Σωκράτη Σαριβαξεβάνη
Επιμέλεια: Αλέξης Καρακώστας

1880, 19 Μαΐου: Γέννηση του Σωκράτη Γεωργίου Σαριβαξεβάνη στο Αϊβαλί Τουρκίας (Aivalik στα τουρκικά). Πέμπτο παιδί από επτά αδέρφια, τρεις μεγαλύτερες αδελφές (Μαριάνθη 1873, Δέσποινα 1877, Άρτεμη), έπειτα ένα αγόρι που γεννήθηκε νεκρό, και δύο μικρότερα αδέρφια, τον Αλέξανδρο και τον Χριστόφορο (1890).

1903: Έναρξη της αλληλογραφίας μεταξύ του Σωκράτη και της Ορτάνς Μπανκάλ, που κατοικεί στο Saint-Louis της Σενεγάλης.

1904: Ο Σωκράτης αρχίζει να γράφει μια γαλλική γραμματική για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, την οποία ολοκληρώνει το 1906, αλλά πρέπει να περιμένει μέχρι το επόμενο έτος για να υποβάλει το έργο του σε διαγωνισμό.

1907, τέλος: Ο Σωκράτης παρουσιάζει το βιβλίο γραμματικής του σε διαγωνισμό στην Αθήνα.

1908, 7 Μαΐου: Το βιβλίο γραμματικής κερδίζει το πρώτο βραβείο στον διαγωνισμό.

1908, Ιούλιος-Αύγουστος: Ο Σωκράτης μένει στην Αθήνα όπου λαμβάνει το βραβείο για τον διαγωνισμό.

1909, τέλη Ιουνίου: Ο Σωκράτης αναχωρεί από τη Χάλκη με πλοίο για τη Μασσαλία. Πηγαίνει στο Ανζέ μέσω Παρισιού.

1909, 9 Ιουλίου-26 Ιουλίου: Ο Σωκράτης συναντά για πρώτη φορά την Ορτάνς Μπανκάλ, που ήρθε από τη Σενεγάλη για να περάσει το καλοκαίρι στο Égigné του Ανζού. Αποφασίζουν να αρραβωνιαστούν.

1910, Ιούνιος: Η μητέρα της Ορτάνς συμφωνεί με τον γάμο της κόρης της, αλλά χωρίς να της δώσει προίκα.

1910, τέλη Ιουνίου: Ο Σωκράτης παραιτείται από τη Σχολή της Χάλκης και γίνεται καθηγητής στη Σχολή Γλωσσών και Εμπορίου της Κωνσταντινούπολης και στο Ζωγράφειο Λύκειο.

1910, Ιούλιος: Ο Σωκράτης ταξιδεύει στο Μπορντό μέσω Κωνσταντίας, Βουκουρεστίου, Ορσόβας, Τιρόλου, Ελβετίας, Βασιλείας και Παρισιού. Από την πλευρά της, ερχόμενη από τη Σενεγάλη, η Ορτάνς φτάνει στο Μπορντό συνοδευόμενη από την αδελφή της Marie και τον σύζυγό της, Georges Dat.

1910, Δευτέρα 7 Σεπτεμβρίου: Πολιτικός γάμος του Σωκράτη και της Ορτάνς Μπανκάλ στο δημαρχείο του Μπορντό. Η Hortense Marie Bancal είναι κόρη του René Victor Bancal και της Héléne d'Erneville, και γεννήθηκε στις 21 Ιουλίου 1880 στο Saint-Louis της Σενεγάλης.

1910, Τρίτη 8 Σεπτεμβρίου: Θρησκευτικός γάμος στην εκκλησία, στη συνέχεια δεξίωση στο ξενοδοχείο του και αναχώρηση με τρένο για τη Μασσαλία στις 7 μ.μ.

1910, Τετάρτη 9 Σεπτεμβρίου, 4 μ.μ.: Ο Σωκράτης και η Ορτάνς αναχωρούν από τη Μασσαλία με πλοίο για την Κωνσταντινούπολη, μέσω Νάπολης, Πειραιά και Αθήνας και στη συνέχεια για τη Σμύρνη. Το ζευγάρι εγκαθίσταται στην Κωνσταντινούπολη, στην οδό Ağa Hamami.

1910, «δύο μήνες αργότερα»: Ο Σωκράτης και η Ορτάνς παντρεύονται για δεύτερη φορά σε ελληνική εκκλησία.

1911, 8 Αυγούστου: Γέννηση της Ελένης Σαριβαξεβάνη (Νινέτ) στην Κωνσταντινούπολη.

1911, 29 Αυγούστου: Ο Σωκράτης, η Ορτάνς και η Νινέτ αναχωρούν με πλοίο για την Οδησό, με τον Σωκράτη να αναλαμβάνει τη θέση του 1η Σεπτεμβρίου. Το ζευγάρι και η Νινέτ μετακομίζουν στο Ξενοδοχείο της Κριμαίας και στη συνέχεια στην οδό Kuznetskaya.

1912, Σεπτέμβριος: Ο Σωκράτης, η Ορτάνς και η Νινέτ μετακομίζουν σ' ένα διαμέρισμα στο κέντρο της Οδησού.

1912, Οκτώβριος: Ξεσπάει ο Α΄ Βαλκανικός πόλεμος.

1913, 12 Οκτωβρίου: Η Ορτάνς και η Νινέτ φεύγουν για τη Σενεγάλη μέσω Μασσαλίας. Ο Σωκράτης παραμένει μόνος του στην Οδησό.

1914, αρχές Ιουλίου: Η Ορτάνς, η Νινέτ και η κυρία Dat επιβιβάζονται από το Saint-Louis για τη Χάβρη και ο Σωκράτης καλείται να τους συναντήσει εκεί.

1914, αρχές Ιουλίου: Ο Σωκράτης αναχωρεί για τη Χάβρη μέσω Κιέβου, Βαρσοβίας, Θορν (στα γερμανικά σύνορα), Βερολίνου, Κολονίας, Σαρλερουά και Παρισιού.

1914, Ιούλιος: Ο Σωκράτης υποδέχεται την Ορτάνς, τη Νινέτ και την κυρία Dat και οι τέσσερις τους αναχωρούν για το Παρίσι, όπου διαμένουν σε ένα ξενοδοχείο πριν αναχωρήσουν για το Le Fayet, στη Σαβοΐα. Εκεί διαμένουν σ' ένα ξενοδοχείο και στη συνέχεια σ' ένα σπίτι που νοικιάζουν για το καλοκαίρι για όλη την οικογένεια: τη μητέρα της Ορτάνς, τον Georges Dat, τον αδελφό της Ορτάνς, Prosper Bancal, και τον ανιψιό της, Louis, ηλικίας 16 ετών.

1914, 1η Αυγούστου: Η κήρυξη του πολέμου βρίσκει και αιφνιδιάζει τον Σωκράτη και την Ορτάνς στη Γενεύη, όπου το ζευγάρι έχει πάει για να συμβουλευτεί έναν οφθαλμίατρο. Οι δυο τους επιστρέφουν εσπευσμένα μέσω Annemasse και στη συνέχεια με αυτοκίνητο στο Le Fayet, αφού προηγουμένως δέχονται πυροβολισμούς από την εθνοφρουρά «επειδή ο οδηγός δεν είχε σταματήσει εγκαίρως».

1914, Αύγουστος: Ο Georges Dat ζητά από τον Σωκράτη να τον συνοδεύσει στο Saint-Gervais-les Bains, όπου κατατάσσεται εθελοντικά στον στρατό. Κλεισμένος στο στρατόπεδο στο Annecy για ένα δεκαπενθήμερο πριν φύγει για το μέτωπο, ο Georges Dat σκοτώνεται στην πρώτη μάχη. Το πτώμα του δε βρέθηκε ποτέ.

1914, τέλη Αυγούστου: Ο Σωκράτης αφήνει τη Λυόν, όπου έχει συνοδεύσει τη Marie Dat, η οποία αναζητά το πτώμα του συζύγου της, και αναχωρεί από τη Μασσαλία με το πλοίο «Οξους» με προορισμό την Κωνσταντινούπολη και την Οδησό. Η Ορτάνς και η Νινέτ παραμένουν στη Γαλλία.

1914, φθινόπωρο: Ο Σωκράτης συναντά τις οικογένειες Κορμπέτη και Καραζήση. Παραδίδει μαθήματα γαλλικών στα τέσσερα παιδιά, τον Νικόλα (Κόλλια), τη Ζαν, την Όλγα και την Ελένη.

1914: Η Ορτάνς και η Νινέτ καταφεύγουν στο Μπορντό. Η Ορτάνς κατατάσσεται ως νοσοκόμα.

1915: Χωρισμένος από τη σύζυγό του και τη Νινέτ, που έχουν παραμείνει στη Γαλλία, ο Σωκράτης ζει στην Οδησό. Εκτός από τις διδακτικές του δραστηριότητες, μαθαίνει ρωσικά.

1916, Αύγουστος: Ο Σωκράτης διορίζεται καθηγητής στην Ανώτατη Εμπορική Σχολή του Νικολάου Α΄ της Ρωσίας. Διδάσκει σε τέσσερα σχολεία: την Ανώτατη Εμπορική Σχολή του αυτοκράτορα Νικολάου Α΄, το Ιδιωτικό Γυμνάσιο του κ. Ροννιακόφ, το Εβραϊκό Γυμνάσιο του κ. Gurevich και το Ελληνικό Σχολείο, και παραδίδει ιδιαίτερα μαθήματα στο σπίτι του.

1916, Νοέμβριος: Η Ορτάνς και η Νινέτ αναχωρούν για να σμίξουν με τον Σωκράτη. Λόγω του πολέμου οι μετακινήσεις δεν είναι εύκολες και θα χρειαστεί να ταξιδέψουν μέσω Παρισιού, Χάβρης, Λονδίνου, Νιούκαστλ, Μπέργκεν, Τόρνιο και Αγίας Πετρούπολης. Φτάνουν με τρένο στην Οδησό στις 16 Νοεμβρίου.

1917, Ιούνιος - Αύγουστος: Ο Σωκράτης διαμένει με την οικογένειά του στην παραλία, στο Grande Fontaine, στο σπίτι μιας φίλης των Καραζήση, της κυρίας Βουτσινά, μαζί μ' αυτούς.

1917, 2 Δεκεμβρίου: Θανατηφόρες μάχες στους δρόμους της Οδησού μεταξύ Ρώσων, Ουκρανών και μπολσεβίκων.

1917: Οι γονείς του Σωκράτη πεθαίνουν «στον δρόμο προς την εξορία».

1918, Ιανουάριος: Νέες μάχες στους δρόμους της Οδησού.

1918, 3 Μαρτίου: Υπογραφή της Συνθήκης του Μπρεστ-Λιτόφσκ.

1918, καλοκαίρι: Η οικογένεια Σαριβαξεβάνη περνά τις διακοπές της με τους Καραζήση και την κυρία Βουτσινά στη Μεγάλη Βρύση.

1918, αρχές Σεπτεμβρίου: Η οικογένεια Σαριβαξεβάνη επιστρέφει στην Οδησό χωρίς τη Νινέτ. Νέες οδομαχίες. Μετά τον Ρωσικό Ερυθρό Σταυρό και τους μπολσεβίκους, ο Αυστριακός Ερυθρός Σταυρός καταλαμβάνει τις εγκαταστάσεις της Ελληνικής Σχολής Αρρένων. Η Νινέτ παραμένει στην ύπαιθρο.

1918, 6 Σεπτεμβρίου: Ο Σωκράτης χάνει τη δουλειά του στη σχολή Ροβνιάκοφ. Η Ορτάνς αρχίζει να παραδίδει ιδιαίτερα μαθήματα στο σπίτι και το ζευγάρι νοικιάζει ένα δωμάτιο στο σπίτι του σε δύο νεαρές Ελληνίδες από τη Ρουμανία.

1919, τέλη Ιανουαρίου: Ένας από τους έξι ταγματάρχες του ελληνικού στρατού, εγγεγραμμένος στο μάθημα του Σωκράτη, ονόματι Μπανιάς και γιατρός στο επάγγελμα, γίνεται φίλος με τον Σωκράτη.

1919, 3 Απριλίου: Ο γιατρός Μπανιάς ενημερώνει τον Σωκράτη ότι πρέπει να φύγει από την Οδησό με την οικογένειά του μέσα σε 24 ώρες. Ο κ. Καραζήσης αρνείται να ακολουθήσει τον φίλο του στη φυγή του. Το ελληνικό προξενείο διατάσσει την εκκένωση ολόκληρου του ελληνικού πληθυσμού της Οδησού, ακολουθούμενο στενά από το γαλλικό προξενείο, το οποίο δίνει πανομοιότυπη εντολή.

1919, 4 Απριλίου: Η οικογένεια Σαριβαξεβάνη φτάνει στο λιμάνι της Οδησού και επιβιβάζεται στο πλοίο «Bella Rossia» με προορισμό την Κωνσταντινούπολη.

1919, 9 Απριλίου: Οι τουρκικές αρχές αρνούνται να επιτρέψουν τον ελλιμενισμό του πλοίου στην Κωνσταντινούπολη, οπότε το πλοίο εκτρέπεται προς τη Θεσσαλονίκη.

1919, 10 Απριλίου: Το πλοίο φτάνει στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης. Οι χιλιάδες πρόσφυγες μπαίνουν όλοι σε καραντίνα στο λαζαρέτο, αλλά η οικογένεια Σαριβαξεβάνη αναγκάζεται να περιμένει. Ο γιος Καραζήσης (Νικόλας) και η κυρία Βουτσινά βρίσκονται στο «Κίος» που είναι αγκυροβολημένο 500 μέτρα από το σκάφος της οικογένειας Σαριβαξεβάνη.

1919, 13 Απριλίου: Η οικογένεια Σαριβαξεβάνη αποβιβάζεται τελικά και οδηγείται σε δωμάτιο απολύμανσης. Καθώς η απολύμανση δε γίνεται πριν από την επόμενη μέρα, ο Σωκράτης, η Ορτάνς και η Νινέτ, δέχονται την πρόταση δύο Γάλλων να τους βοηθήσουν να δραπετεύσουν. Μετά από ώρες περπατήματος, ξεκουράζονται σ' ένα άδειο κτίριο που ονομάζεται «νοσοκομείο» όπου περνούν τη νύχτα.

1919, 14 Απριλίου: Η οικογένεια Σαριβαξεβάνη καλύπτει με τα πόδια τα 15 χιλιόμετρα που τη χωρίζει από τη Θεσσαλονίκη και συνεχίζουν με άμαξα. Φτάνουν στη μία τα ξημερώματα στο σπίτι της αδελφής μιας φίλης, η οποία τους φιλοξενεί.

1919, 15 Απριλίου, 5 π.μ.: Ο Σωκράτης, με πυρετό, εισάγεται σε νοσοκομείο, όπου ένας πρώην φοιτητής του από την Κωνσταντινούπολη, αξιωματικός, θέτει στη διάθεση της οικογένειάς του ένα διαμέρισμα δύο δωματίων. Η νοσηλεία διαρκεί έως τις 27 Απριλίου.

1919, τέλη Απριλίου: Η οικογένεια Σαριβαξεβάνη βγαίνει από το νοσοκομείο και παίρνει το πλοίο για την Αθήνα. Ο δεύτερος αδελφός του Σωκράτη, ο Χριστόφορος, υποδέχεται την οικογένεια Σαριβαξεβάνη στον Πειραιά.

1919, 22 Μαΐου: Ο Σωκράτης, η Ορτάνς και η Νινέτ μετακομίζουν προσωρινά σ' ένα σπίτι δύο δωματίων στον Πειραιά.

1919, 23 Μαΐου: Ο Σωκράτης αποκτά το πτυχίο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

1919, τέλη Μαΐου ή αρχές Ιουνίου: Η οικογένεια Σαριβαξεβάνη φεύγει με πλοίο για τη Μασσαλία, για να περάσει στο Annecy τις διακοπές του καλοκαιριού με την οικογένεια από τη Σενεγάλη.

1919, τέλη Αυγούστου: Ο Σωκράτης επιστρέφει μόνος του στην Αθήνα και κλείνει δωμάτιο σε ξενοδοχείο.

1919, 13 Σεπτεμβρίου: Ο Σωκράτης διορίζεται στην Εμπορική Σχολή Αθηνών.

1919, Σεπτέμβριος: Για να συμπληρώσει τον ανεπαρκή μισθό του, ο Σωκράτης νοικιάζει δύο δωμάτια στην ιδιωτική Εμπορική Σχολή του κ. Δραγάτη και παραδίδει ιδιαίτερα μαθήματα –περίπου 50 μαθητές εγγράφονται αμέσως, ταυτόχρονα με τα μαθήματα που παραδίδει στους μαθητές του κ. Δραγάτη.

1919, μέσα Νοεμβρίου: Η Ορτάνς και η Νινέτ επιστρέφουν από τη Γαλλία.

1920, Ιανουάριος: Η οικογένεια Σαριβαξεβάνη, η οποία εξακολουθεί να ζει στο ξενοδοχείο, βρίσκει ένα δωμάτιο προς ενοικίαση στην οδό Μακεδονίας 4.

1920, Ιανουάριος: Η Ορτάνς, η οποία είναι έγκυος, παθαίνει αιμορραγία και χάνει το μωρό.

1920: Ο Νικόλας (Κόλιας) Καραζήσης αναγκάζεται να επιστρέψει στους γονείς του, οι οποίοι δε θέλησαν να φύγουν από την Οδησό.

1921, 18 Φεβρουαρίου: Ο Σωκράτης διορίζεται με βασιλικό διάταγμα καθηγητής γαλλικών σε μία από τις έδρες της Σχολής Ανώτατων Εμπορικών Σπουδών στην Αθήνα.

1921, τέλη Φεβρουαρίου/αρχές Μαρτίου: Η Ορτάνς είναι και πάλι έγκυος.

1921, τέλη Οκτωβρίου: Η οικογένεια Σαριβαξεβάνη απειλείται με έξωση από το σπίτι της από τον ιδιοκτήτη, ο οποίος κάνει βίαιες εισβολές στο σπίτι, ενώ η Ορτάνς βρίσκεται στον όγδοο μήνα της εγκυμοσύνης της. Ο Σωκράτης εκδιώκεται από το σπίτι με αποζημίωση 500 δραχμών. Βρίσκει ένα μικρό σπίτι τεσσάρων δωματίων στην οδό Ερεσού και μετακομίζει εκεί.

1921, 16 Νοεμβρίου: Γέννηση της Ρενέ.

1921, τέλη Νοεμβρίου: Ο Σωκράτης παραδίδει την «Πλήρη Γραμματική» του σε τυπογράφο.

1922, μέσα Ιανουαρίου: Η «Πλήρης Γραμματική» δημοσιεύεται και επαινείται από τον Louis Roussel στην εφημερίδα «Progrès d'Athènes» της 2ας Φεβρουαρίου 1922.

1922, 25 Απριλίου: Ο κ. Καραζήσης, πατέρας του Νικολάου (Κόλιας), εκτελείται από τους μπολσεβίκους.

1922, Μάιος: Η Ορτάνς, η Νινέτ και η Ρενέ πηγαίνουν στη Γαλλία για οικογενειακές διακοπές, ενώ ο Σωκράτης επιβλέπει την εκτύπωση του βιβλίου του «Méthode de langue française», το οποίο εκδίδεται τον Σεπτέμβριο.

1922, Σεπτέμβριος-Οκτώβριος: Το βιβλίο γνωρίζει άμεση επιτυχία: πωλούνται 4.000 αντίτυπα.

1922, Σεπτέμβριος: Σφαγές και φυγή του ελληνικού πληθυσμού στην Τουρκία. Η Όλγα, ξαδέλφη του Σωκράτη, ο σύζυγός της και τα έξι παιδιά τους δολοφονούνται από τους Τούρκους – πιθανότατα στο Μοσχονήσι, όπου ζούσαν και οι δύο γονείς της.

1922, Σεπτέμβριος: Ο Σωκράτης φιλοξενεί στο σπίτι του στην Αθήνα τις αδελφές του Μαριάνθη και Άρτεμη και τον σύζυγο της Άρτεμης, που διέφυγαν από τις σφαγές του Σεπτεμβρίου στην Τουρκία.

1922, Οκτώβριος: Τα έσοδα από την πώληση του βιβλίου επιτρέπουν στον Σωκράτη να μετακομίσει στην οδό Ιπποκράτους στην Αθήνα, να επιπλώσει το νέο διαμέρισμα, να πληρώσει το ταξίδι επιστροφής από τη Γαλλία της Ορτάνς, της Νινέτ και της Ρενέ και να κάνει ένα δώρο στην Ορτάνς.

1922, Νοέμβριος: Η Ορτάνς, η αδελφή της, η Νινέτ και η Ρενέ επιστρέφουν στην Αθήνα. Οι αδελφές του Σωκράτη, η Μαριάνθη, η Άρτεμη και ο σύζυγός της μετακομίζουν στον αδελφό του Σωκράτη, τον Αλέξανδρο. Η Ορτάνς μένει έγκυος.

1922, Δεκέμβριος: Ο Σωκράτης παρουσιάζει το βιβλίο του στο Υπουργείο Δημόσιας Εκπαίδευσης για να λάβει την επίσημη έγκριση να διανεμηθεί σε όλα τα δημόσια γυμνάσια και λύκεια της Ελλάδας.

1923, 20 Μαρτίου: Ο Σωκράτης παίρνει την έγκριση του υπουργείου για τη διανομή του βιβλίου του σε όλα τα δημόσια γυμνάσια, λύκεια και πρακτικά σχολεία της Ελλάδας.

1923, 22 Αυγούστου: Γέννηση, στο σπίτι του Σωκράτη και της Ορτάνς, της Ζωρζ, τρίτης κόρης τους.

1924, Μάιος: Η Ιωάννα Καραζήση (Ζαν), η οποία είναι άρρωστη, έρχεται από την Οδησό για να ζήσει με την οικογένεια Σαριβαξεβάνη.

1924, Ιούλιος-μέσα Σεπτεμβρίου: Η οικογένεια Σαριβαξεβάνη μετακομίζει με τη Ζαν στην Αράχοβα, όπου νοικιάζουν ένα σπίτι για τις διακοπές. Ο Σωκράτης πηγαίνει εκεί καμιά δεκαριά φορές τα Σαββατοκύριακα.

1924, καλοκαίρι: Μια βόλτα με μουλάρια και άλογα στον Παρνασσό παραλίγο να εξελιχθεί σε τραγωδία. Το άλογο που οδηγεί η Ορτάνς, η οποία κρατά στην αγκαλιά της τη Ζωρζ που είναι μόλις ενός έτους, πέφτει στον γκρεμό. Η Ορτάνς καταφέρνει να κρατηθεί από τα κλαδιά ενός αμπελιού. Κανείς δεν τραυματίζεται, αλλά η Ζωρζ είναι άρρωστη για δύο ή τρεις ημέρες.

1924, Οκτώβριος: Οι Καραζήση εξορίζονται και εγκαθίστανται στην Αθήνα.

1924, 24 Αυγούστου: Ο Σωκράτης ανοίγει ένα βιβλιοπωλείο στην οδό Φειδίου αρ. 3. Μετά την επιστροφή της από την Αράχοβα, η Ζαν διευθύνει την επιχείρηση ως μισθωτός υπάλληλος. Ταυτόχρονα, ο Σωκράτης ιδρύει μια εκδοτική εταιρεία.

1925, καλοκαίρι: Η Ορτάνς και τα τρία παιδιά κάνουν διακοπές στη Γαλλία, στο La Bourboule (Puy-de-Dôme). Στο τέλος του καλοκαιριού, η Νινέτ πηγαίνει σε οικοτροφείο καλογηριών στο Neuilly.

1927: Η αδελφή του Σωκράτη, η Μαρία, έρχεται να ζήσει με τον αδελφό της.

1927, Σεπτέμβριος: Η Νινέτ φεύγει μόνη της για την Αμιένη.

1929, Μάιος: Η Ορτάνς φεύγει με τις δύο κόρες της για το Arcachon, όπου συναντάει την οικογένειά της από τη Σενεγάλη που έχει έρθει για τις διακοπές, καθώς και τη Νινέτ.

1929, τέλη Μαΐου ή αρχές Ιουνίου-Ιουλίου: Ο Σωκράτης προσβάλλεται από τύφο· τον φροντίζει στο σπίτι η αδελφή του Μαρία.

1931, 17 Μαΐου: Πρώτη κοινωνία της Ρενέ και της Ζωρζ στην Καθολική Εκκλησία.

1932: Θύμα της οικονομικής κρίσης, ο Σωκράτης πληρώνει τα χρέη του και ακυρώνει την ενοικίαση του βιβλιοπωλείου του, αλλά συνεχίζει την εκδοτική του δραστηριότητα. Μεταφέρει το βιβλιοπωλείο σε μια αίθουσα της Σχολής Γλωσσών και Εμπορίου. Η Ζαν απολύεται και λίγο αργότερα βρίσκει δουλειά στο βιβλιοπωλείο Kauffman της οδού Σταδίου.

1936, 4 Αυγούστου: Ο Μεταξάς κηρύσσει την ανατροπή της κυβέρνησης και εγκαθιδρύει δικτατορία.

1938, καλοκαίρι: Ο μεγαλύτερος αδελφός της Ορτάνς, ο Πολ, πεθαίνει στο Saint-Louis της Σενεγάλης.

1938: Η Νινέτ πηγαίνει να εργαστεί στο Λαύριο στη Société française des Mines.

1939, καλοκαίρι: Οικογενειακές διακοπές στο Σούνιο. Η Ορτάνς πέφτει και σπάει το γόνατο. Νοσηλεύεται σε νοσοκομείο της Αθήνας, πρέπει να υποβληθεί σε εγχείρηση και φυσιοθεραπεία και στη συνέχεια πρέπει να υποβληθεί σε άλλη μια εγχείρηση ενάμιση μήνα αργότερα.

1940, 27 Φεβρουαρίου: Η Ορτάνς συνέρχεται με δυσκολία από την πτώση της και παρουσιάζει νευρικές διαταραχές: πανικός, κρίσεις κλάματος, παράπονα, αϋπνία, εκτός από την πείνα. Ο Σωκράτης αποφασίζει να πάει η Ορτάνς μαζί με τη Ζωρζ στο Λαύριο, στο σπίτι της Νινέτ, ελπίζοντας πως η αλλαγή αέρα και περιβάλλοντος θα βελτιώσει την ψυχική της υγεία. Η Ζωρζ έχει πάρει το απολυτήριό της και είναι εγγεγραμμένη στη νομική σχολή. Η Ρενέ, δευτεροετής φοιτήτρια στη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών, γράφει εξετάσεις και με τον Σωκράτη θα σμίξουν με την οικογένεια στις διακοπές του Πάσχα έναν μήνα αργότερα.

1940, 10 Απριλίου: Η αδελφή της Ορτάνς φτάνει στην Αθήνα για να βοηθήσει την Ορτάνς.

1940, καλοκαίρι: Η οικογένεια Σαριβαξεβάνη κάνει διακοπές στις ακτές του Σαρωνικού.

1940, 28 Οκτωβρίου: Κήρυξη πολέμου από την Ιταλία στην Ελλάδα.

1940: Η ιδιωτική εμπορική σχολή του Σωκράτη και των συνεργατών του κλείνει.

1940, Δεκέμβριος: Θάνατος της Héléne Bancal, το γένος d'Erneville, μητέρας της Ορτάνς, στο Saint-Louis της Σενεγάλης.

1941, 27 Απριλίου: Διαπιστώνοντας τη νίκη του ναζιστή εισβολέα, η συγγραφέας Πηνελόπη Δέλτα, που πάσχει από σκλήρυνση κατά πλάκας, κάνει απόπειρα αυτοκτονίας και πεθαίνει στις 2 Μαΐου.

1941, 3 Μαΐου: Έναρξη των δελτίων τροφίμων στο πλαίσιο του λιμού. Η Νινέτ εργάζεται ήδη στο Λαύριο και πηγαίνει μεταξύ του σπιτιού των γονέων της στην Αθήνα και του δικού της στο Λαύριο. Ο Σωκράτης αναφέρει ότι η Ορτάνς είναι ακόμα «νευρικά άρρωστη».

1941, Ιούνιος: Τα σχολεία ανοίγουν και πάλι από τις 10 Ιουνίου έως τις 15 Ιουλίου. Ο Σωκράτης εργάζεται μία ώρα την ημέρα στο Hautes Études.

1942, Μάρτιος: Προσκεκλημένοι από τη Νινέτ, η Ορτάνς και η Ζωρζ φεύγουν για το Λαύριο, η Ρενέ και ο Σωκράτης μένουν στην Αθήνα.

1942, Δευτέρα 23 Μαρτίου: Η Ζωρζ πηγαίνει στην Αθήνα για να βοηθήσει τον Σωκράτη και τη Ρενέ και επιστρέφει στο Λαύριο με τρόφιμα.

1942, 4 Απριλίου: Ο Σωκράτης περνάει τη Μεγάλη Εβδομάδα στο Λαύριο με τη Ρενέ και τη Ζωρζ, μαζί με την Ορτάνς και τη Νινέτ. Η Ορτάνς εξακολουθεί να υποφέρει.

1942, Μάιος: Ο Σωκράτης, η Ρενέ και η Ζωρζ βρίσκονται μαζί στην Αθήνα. Η Ρενέ δίνει εξετάσεις στη σχολή της. Στο Λαύριο, η Νινέτ φροντίζει την Ορτάνς, η κατάσταση της οποίας παρουσιάζει διακυμάνσεις.

1942, Ιούλιος: Ο Σωκράτης μένει στο Λαύριο με όλη την οικογένειά του. Στις 13 Ιουλίου επιστρέφει στην Αθήνα με τη Ζωρζ.

1942, 3 Αυγούστου: Ο Σωκράτης αναφέρει το σχέδιο της Ρενέ, η οποία είναι 21 ετών, να παντρευτεί έναν νεαρό λίγο μεγαλύτερό της, τον οποίο γνωρίζει εδώ και δύο χρόνια. Όμως ο άνθρωπος αυτός είναι εργάτης και εργάζεται ως μηχανικός αεροσκαφών. Ο Σωκράτης αισθάνεται ότι δεν είναι της ίδιας τάξης με τη Ρενέ, καθώς εκείνη είναι μελλοντική απόφοιτος πανεπιστημίου, ενώ εκείνος όχι. Η Νινέτ, όπως και η Ορτάνς, υποστηρίζει το σχέδιο της Ρενέ και προσπαθεί να κατευνάσει τον θυμό του Σωκράτη.

1942, 1 Οκτωβρίου: Η Ορτάνς και η Νινέτ επιστρέφουν από το Λαύριο στην Αθήνα, συνοδευόμενες από μια υπηρέτρια. Η υγεία της Ορτάνς είναι καλύτερη, η Νινέτ έχει χάσει πολύ βάρος, όπως και ο πατέρας της, ο οποίος έχει πέσει από τα 80 στα 55 κιλά. Η Ζωρζ εργάζεται στον Kauffman και κάνει μαθήματα γερμανικών.

1942, 12 Νοεμβρίου: Η Νινέτ βρίσκει δουλειά στον Σουηδοελληνικό Ερυθρό Σταυρό.

1942, 12 Νοεμβρίου - 1943, 1 Μαρτίου: Διακοπή του ημερολογίου. Ο Σωκράτης γράφει την 1η Μαρτίου: «Αναβάλλω το γράψιμο εδώ και μερικούς μήνες». Αλλά επιστρέφει στα γεγονότα των τελευταίων μηνών.

1942, τέλη Νοεμβρίου: Η Ζωρζ σταματά να εργάζεται στο Kauffman και η Ρενέ παίρνει τη θέση της. Η Ζωρζ διακόπτει τις νομικές σπουδές και εγγράφεται στη Δραματική Σχολή.

1943, 17 Φεβρουαρίου: Η Ορτάνς νοσηλεύεται σε νοσοκομείο λόγω σοβαρής αναιμίας μετά από αιμορραγίες που ξεκίνησαν στις αρχές Φεβρουαρίου. Είναι ακόμα εκεί την 1η Μαρτίου. Υποβάλλεται σε μετάγγιση αίματος στις 21 Φεβρουαρίου και στη συνέχεια σε χειρουργική επέμβαση στις 26 Φεβρουαρίου. Η Ορτάνς παραμένει κατάκοιτη και «δεν μπορεί πλέον να εκφράσει τις ιδέες της». Ο ξάδελφος του Σωκράτη, ο Δρ Φλώρος, είναι αυτός που παρενέβη στη φροντίδα της Ορτάνς. Οι τρεις αδελφές επισκέπτονται εναλλάξ την Ορτάνς στο νοσοκομείο, ο Σωκράτης πηγαίνει εκεί κάθε Κυριακή.

1943, 8 Μαρτίου: Η Ορτάνς, πολύ αδύναμη, επιστρέφει στο σπίτι.

1943, 3 Μαΐου: Οι γερμανικές αρχές αναστέλλουν όλα τα μαθήματα στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

1943, Ιούνιος-Ιούλιος: Οι απεργίες, ιδίως των δημοσίων υπαλλήλων, καταστέλλονται από τους ναζί με πυροβολισμούς. Η κυβέρνηση αυξάνει τους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων.

1943, 22 Ιουλίου: Απεργίες και διαδηλώσεις, περίπου 50 νεκροί και 50 τραυματίες κατά τον Σωκράτη. Η Ρενέ και η Ζωρζ συμμετέχουν (δυστυχώς, κατά τον Σωκράτη) στο κίνημα αντίστασης. Εκείνη την ημέρα, η Ρενέ τραυματίζεται από χειροβομβίδα στο δεξί γόνατο, στο δεξί πόδι και στο αριστερό χέρι και μεταφέρεται στο σπίτι της οικογένειας για να της παρασχεθούν κρυφά οι πρώτες βοήθειες.

1943, 25 Ιουλίου: Πτώση του Μουσσολίνι.

1943, 8 Σεπτεμβρίου: Παράδοση της Ιταλίας.

1944, 11 Ιανουαρίου: Βομβαρδισμός του Πειραιά από τους Άγγλους. Χιλιάδες πρόσφυγες εγκαταλείπουν την πόλη και αναζητούν καταφύγιο στην Αθήνα.

1944, Ιούλιος: Η Ορτάνς, η οποία μέχρι τότε είχε σχετικά καλή υγεία, αρχίζει να παραληρεί (μανία καταδίωξης), με κλάματα και παράπονα και στιγμές διαύγειας. Ο Σωκράτης αναφέρει, χωρίς να διευκρινίσει, πως η Ζωρζ τού προκαλεί προβλήματα.

1944, 14-15 Σεπτεμβρίου: Βομβαρδισμός της Αθήνας και της γύρω περιοχής από τις συμμαχικές δυνάμεις.

1944, 23-24 Σεπτεμβρίου: Νέοι συμμαχικοί βομβαρδισμοί. Η ψυχική υγεία της Ορτάνς επιδεινώνεται.

1944, 12 Οκτωβρίου: Τα κατοχικά στρατεύματα αποσύρονται, η Αθήνα απελευθερώνεται.

1944, 10 Νοεμβρίου: Η συμπεριφορά της Ορτάνς γίνεται όλο και πιο ασυνάρτητη. Το σκάει από το σπίτι και η οικογένεια τη βρίσκει να κάθεται σ' ένα παγκάκι σε πάρκο.

1944, 13 Νοεμβρίου: Η Ορτάνς προσπαθεί να το σκάσει ξανά, αλλά εμποδίζεται από τη Ρενέ και τον Σωκράτη. Λίγο αργότερα, στραμπουλάει τον αστράγαλό της και ξαπλώνει στο πάτωμα ουρλιάζοντας. Ένας γιατρός της χορηγεί μορφίνη.

1944, 22 Νοεμβρίου: Η Ζωρζ ανεβαίνει για πρώτη φορά στη σκηνή του Λαϊκού Θεάτρου. Ο Σωκράτης είναι θυμωμένος μαζί της λόγω της φιλοκομμουνιστικής της δράσης. Ένας άλλος λόγος για τον θυμό του είναι ότι η Ζωρζ έχει διαλέξει ένα ψευδώνυμο, το δικό του όνομα όμως κουτσουρεμένο, αντί να πάρει αληθινό όνομα ηθοποιού. «Δεν της μιλάω πια, δεν είναι πια η κόρη μου» γράφει χαρακτηριστικά.

1944, 25 Νοεμβρίου: Η συμπεριφορά της Ορτάνς γίνεται όλο και πιο ανεξέλεγκτη. Ο Σωκράτης και η Νινέτ αποφασίζουν να τη βάλουν σε άσυλο, αλλά δε βρίσκουν χώρο.

1944, 1 Δεκεμβρίου: Η Ορτάνς εγκλείεται στο νοσοκομείο του Δαφνίου. Αρχίζει ο εμφύλιος πόλεμος και ξεσπούν συγκρούσεις στους δρόμους της Αθήνας.

1944, 12 Δεκεμβρίου: Ο Σωκράτης δεν έχει καμία επαφή με την Ορτάνς μετά την εισαγωγή της στο άσυλο, λόγω έλλειψης μεταφορικού μέσου. Ανησυχεί για την τύχη της αδελφής του και του συζύγου της, οι οποίοι διαμένουν στο σχολείο του στο κέντρο της Αθήνας όπου σημειώνονται αιματηρές συγκρούσεις. Η προμήθεια τροφίμων έχει καταστεί αδύνατη. Το σπίτι των Σαριβαξεβάνη βρίσκεται στο κέντρο των μαχών και η οικογένεια αποφασίζει να μετακομίσει στο σπίτι ενός ξαδέρφου του Σωκράτη σε μια πιο απομακρυσμένη και ασφαλέστερη περιοχή. Η Ζωρζ τραυματίζεται από «θραύσματα οβίδας».

1944, 18 Δεκεμβρίου: Κανένα νέο από την Ορτάνς, καμία επίσκεψη. Η Νινέτ και η Ρενέ εναλλάσσονται στο κρεβάτι της Ζωρζ στο νοσοκομείο.

1945, Ιανουάριος: Φεύγουν τα κομμουνιστικά στρατεύματα από την Αθήνα και στις 5 Ιανουαρίου η οικογένεια Σαριβαξεβάνη επιστρέφει στο σπίτι της. Η Ρενέ επισκέπτεται για πρώτη φορά τη μητέρα της στο άσυλο του Δαφνίου. Η Ζωρζ μεταφέρεται από το νοσοκομείο εκτός πόλης όπου νοσηλευόταν σε άλλο νοσοκομείο εντός της πόλης και στη συνέχεια επιστρέφει στο σπίτι της γύρω στις 15 Ιανουαρίου. Ένας γιατρός έρχεται κάθε μέρα για να την περιθάλψει. Το σχολείο του Σωκράτη έχει σπασμένα παράθυρα, η στέγη έχει καταστραφεί και οι μαθητές δεν επιστρέφουν παρά την κατάπαυση του πυρός.

1945, 1 Φεβρουαρίου: Διαπιστώνοντας ότι η Ορτάνς γίνεται θύμα κακής μεταχείρισης, η οικογένεια αποφασίζει να την πάρει από το άσυλο και να την ξαναφέρει σπίτι της. Η Ορτάνς παραμένει πολύ ταραγμένη και δεν έχει επίγνωση της κατάστασής της.

1945, 20 Απριλίου: Η Ορτάνς, της οποίας η συμπεριφορά είναι ανεξέλεγκτη, εγκλείεται και πάλι σε άλλο άσυλο έξω από την Αθήνα. Την ίδια ημέρα, η Ζωρζ νοσηλεύεται εκ νέου στο νοσοκομείο για να περιθάλψει τα τραυματισμένα μέλη της (χέρι και πόδι). Είναι αρραβωνιασμένη με τον γιατρό που την περιέθαλψε, ο οποίος είναι 28 ετών και έχει πάει στην Κρήτη για να ζητήσει τη συγκατάθεση της οικογένειάς του για τον γάμο του. Ο Σωκράτης γράφει στην Κουκέτ (τη Μαρί Ντατ) για να την ενημερώσει ότι ο ίδιος πάσχει από καρδιακή ανεπάρκεια.

1945, μέσα Ιουνίου: Ο Σωκράτης, η Νινέτ και η Ρενέ έχουν αποφασίσει να νοικιάσουν μια βίλα κοντά στη θάλασσα, στα περίχωρα της Αθήνας, ώστε η Ζωρζ να ξεκουραστεί μετά τη νοσοκομειακή της περίθαλψη και να συνεχίσει την αποκατάστασή της. Η Ορτάνς, που έχει βγει από το άσυλο και είναι πιο ήρεμη, θα μείνει ένα διάστημα με την οικογένειά της, βοηθούμενη από δύο υπηρέτες και μια φίλη νοσοκόμα που πληρώνεται από την οικογένεια. Η Νινέτ και η Ρενέ εργάζονται.

1946, 14 Ιανουαρίου (Δευτέρα στις 12 το μεσημέρι): Ο Σωκράτης πεθαίνει στο σπίτι του στην οδό Πιπίνου 3.

1947, 17 Ιανουαρίου: Η Ζωρζ φεύγει για τη Μασσαλία με το πλοίο Κορινθία και εγκαθίσταται στο Παρίσι.

1947: Η Νινέτ συνοδεύει τη μητέρα της στο Saint-Louis της Σενεγάλης, περνώντας από τη Μασσαλία όπου έρχεται να τις συναντήσει η Ζωρζ.

1948, 29 Ιουλίου: Θάνατος της Ορτάνς στο Saint-Louis της Σενεγάλης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3 Φωτογραφικό υλικό

Σκανάρτε και ανακαλύψτε πλούσιο αρχειακό φωτογραφικό υλικό από τη ζωή της Ζωρζ Σαρή ή αναζητήστε το στο www.zorzsari.gr/photos

Η Ζωρζ γονατισμένη. Η Άλκη είναι η μοναδική της φωτογραφίας και της παρέας που αντιδρά και δε χαιρετάει φασιστικά.

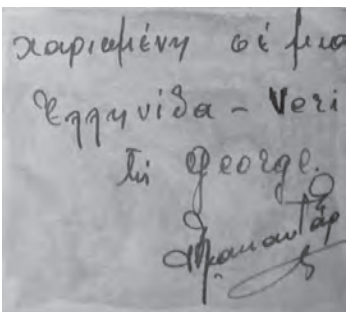
Η Ζωρζ στο νοσοκομείο «Αγία Όλγα» το 1945.

Η παρέα της Αίγινας. Η Ζωρζ, η Ρενέ και η οικογένεια Χαλδαίου. Ο Παναγιώτης βρίσκεται αριστερά από τη Ζωρζ και ο Σώζος στην άκρη δεξιά.

Το σπίτι της οικογένειας Χαλδαίου

Ο Περικλής και η αφιέρωσή του: «Χαρισμένο σε μια Ελληνίδα, στη Ζωρζ».

Το σπίτι της Σημέλας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

Ακτινογραφία των βιβλίων (σύντομη περιγραφή, θεματικές, τόποι)

Ο θησαυρός της Βαγίας

Τόποι: Αίγινα, Γαλλία

Χρόνος: Κατοχή, Δικτατορία, Μεταπολεμική Ελλάδα (δεκαετία του '70)

Θεματικές: φιλία, περιπέτεια, μυστήριο, καλοκαιρινές διακοπές

Ηλικία: 8+

Το πρώτο βιβλίο της Ζωρζ Σαρή, το οποίο ξεκίνησε ένα καλοκαίρι στην Αίγινα σαν παιχνίδι με τα παιδιά της. Έτσι, πρωταγωνιστές είναι τα παιδιά της και οι φίλοι τους, ενώ όλα τα μέρη που περιγράφει είναι απολύτως αληθινά!

Μία παρέα παιδιών περνάει τις καλοκαιρινές της διακοπές στην Αίγινα. Εκεί τους επισκέπτεται μια οικογενειακή φίλη από τη Γαλλία, η οποία δουλεύει ως βοηθός ενός ψυχιάτρου στο Παρίσι. Αποστολή της να ανακαλύψει κάποια στοιχεία που επαναλαμβάνει ένας Γερμανός ασθενής, ο οποίος πάσχει από αμνησία μετά την έκρηξη μιας νάρκης που πάτησε στην Αίγινα κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου. Λέξεις σκόρπιες που προσπαθούν τα παιδιά να ενώσουν για να βγάλουν νόημα. Ώσπου επισκέπτονται στη Βαγία την οικογένεια Χαλδαίου, στο σπίτι της οποίας έμενε ο Χανς στη διάρκεια του πολέμου. Εκεί μαθαίνουν πως ο Χανς έχει κλέψει από την οικογένεια χρυσές λίρες. Έτσι αρχίζει η αναζήτηση ενός χαμένου θησαυρού, που οδηγεί τα παιδιά σε περιπέτειες...

Το ψέμα

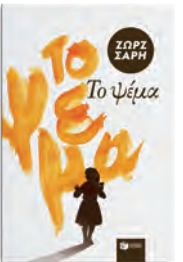
Τόποι: Αθήνα, Θεσσαλονίκη

Χρόνος: Μεταπολεμική Ελλάδα (δεκαετία του '70)

Θεματικές: διαζύγιο, φιλία, εφηβεία, οικογενειακές σχέσεις

Ηλικία: 9+

Οι γονείς της Χριστίνας χωρίζουν και η μητέρα της αναγκάζεται να μετακομίσει στην Αθήνα από τη Θεσσαλονίκη, για να βρει δουλειά. Εκεί την περιμένει μια οικογένεια συγγενών της και τη βοηθά να πιάσει δουλειά ως θυρωρός σε πολυκατοικία, όπου και μένει σε ένα υπόγειο. Όταν η Χριστίνα πάει να βρει τη μητέρα της για να μείνει μαζί της, απογοητεύεται από το νέο της σπίτι και τον καινούριο τρόπο ζωής της. Έτσι, στο καινούριο της ακριβό σχολείο, όπου διδάσκει ο θείος της ο Γιώργος και εκείνη φοιτά δωρεάν, γνωρίζει νέους φίλους, αλλά διστάζει να τους «ανοιχτεί» και να τους πει την αλήθεια για ό,τι συμβαίνει στη ζωή της. Ακόμη και η ξαδέφφη της η Ρέα, την οποία γνωρίζει για πρώτη φορά, αγνοεί την αλήθεια, με αποτέλεσμα ορισμένες φορές να την αμφισβητεί. Η Χριστίνα γίνεται για πολλούς η «καινούρια», η «ψηλομούτα», η «απόμακρη», αλλά κερδίζει και έναν καλό φίλο, τον Αλέξη. Ο Αλέξης τη βοηθά να αποκτήσει ξανά τη χαμένη της ισορροπία, να αποκαταστήσει την εικόνα της, την εμπιστεύεται και την οδηγεί στην αποκάλυψη της αλήθειας.

Τα γενέθλια

Τόποι: Αθήνα, Θεσσαλονίκη

Χρόνος: Δικτατορία

Θεματικές: δικτατορία, ανθρώπινα δικαιώματα, οικογενειακές σχέσεις

Ηλικία: 11+

1967. Η εννιάχρονη Άννα έχει γενέθλια και ετοιμάζεται να υποδεχτεί τους φίλους της, αλλά, όταν ξημερώνει εκείνη η μέρα, τίποτα δεν είναι το ίδιο. Η Ελλάδα δεν έχει πια δημοκρατία, αλλά δικτατορία. Ο Παπαδόπουλος έχει κάνει πραξικόπημα και έχει αναλάβει τη διακυβέρνηση της Ελλάδας, επιβάλλοντας ένα καθεστώς ανελευθερίας και φόβου. Η Άννα μαζί με τους γονείς και τον αδερφό της μεγαλώνει μέσα σε αυτά τα γεγονότα ζώντας από κοντά τον φόβο, τη σύλληψη, την εξορία και τα βασανιστήρια φίλων και γνωστών. Η Άννα μπαίνει στην εφηβεία, ωριμάζει και αμφισβητεί όχι μόνο το καθεστώς, αλλά και τους γονείς της και δε διστάζει να αντιδράσει. Κοντά της, σύμβουλος και φίλος, ο νονός της, ο οποίος υποκαθιστώντας κατά κάποιον τρόπο τους γονείς της είναι πάντα δίπλα της.

Όταν ο ήλιος....

Τόποι: Αθήνα, Λαύριο

Χρόνος: Κατοχή

Θεματικές: αυτοβιογραφία, Κατοχή, Β' Παγκόσμιος πόλεμος, Αντίσταση, φιλία, διαφορετικότητα, οικογενειακές σχέσεις, απελευθέρωση

Ηλικία: 11+

Αθήνα, περίοδος Κατοχής. Η δεκαεξάχρονη Ζωή προσπαθεί να καταλάβει... Προσπαθεί να καταλάβει γιατί ο πόλεμος, γιατί οι θάνατοι, γιατί η κατάκτηση της χώρας από τους ναζί, γιατί η πείνα και οι κακουχίες. Και σιγά σιγά, θα αρχίσει να αντιδρά με τις μικρές της δυνάμεις ώστε να επιστρέψει στην Ελλάδα η πολυπόθητη ελευθερία... Αυτό είναι το τρίτο μυθιστόρημα της Ζωρζ Σαρή και η καταξιωμένη συγγραφέας καταπιάνεται με μια σκοτεινή εποχή της ελληνικής ιστορίας (την Κατοχή), όπου ο καθένας πασχίζει να βρει έναν τρόπο για να επιβιώσει και είναι υποχρεωμένος να καταφύγει σε όλα τα μέσα, δίχως όμως να ξεχνά ποτέ την ανάγκη για ελευθερία. Και μέσα σ' αυτή τη φρίκη, τα παιδιά. Παιδιά που μεγαλώνουν, ωριμάζουν και ζουν. Αντιστέκονται, πολεμάνε με τον δικό τους τρόπο, αγαπιούνται, ερωτεύονται, διαφωνούν, ελπίζουν, επιβιώνουν. Η Ζωή ανάμεσά τους, βιώνει έναν κόσμο παράξενο, σκληρό, ανάλγητο, που τρέχει να γλιτώσει, που τρέχει να βρει ένα κομμάτι ψωμί, οι εκτελέσεις, η αισιοδοξία πως όλα θα τελειώσουν... Τα μάτια της θα δουν πολλά. Θα υποφέρει, θα γνωρίσει την ελπίδα, θα ζήσει μ' αυτήν ώσπου να έρθει το τέλος του κακού. Κι όταν έρθει, τότε θα μετρήσει τις πληγές και θα προχωρήσει.

Κόκκινη κλωστή δεμένη

Τόποι: Αθήνα

Χρόνος: Κατοχή

Θεματικές: αυτοβιογραφία, Κατοχή, Β' Παγκόσμιος πόλεμος, Αντίσταση, φιλία

Ηλικία: 11+

Μια συλλογή αλληλοσυνδεόμενων ιστοριών, συνέχεια και συμπλήρωμα του «Όταν ο ήλιος...». Αθήνα, περίοδος Κατοχής και Αντίστασης. Η πρωταγωνίστρια Ζωή αφηγείται περιστατικά από τη ζωή της τα δύσκολα εκείνα χρόνια. Νέα παιδιά δίδονται, κρύβονται, αγωνίζονται, πεινούν, κινδυνεύουν. Παρ' όλα αυτά δε χάνουν την αισιοδοξία τους και την ελπίδα τους και στο τέλος η ζωή τα δικαιώνει. Η Ελλάδα απελευθερώνεται, οι Γερμανοί φεύγουν και η Αθήνα πανηγυρίζει τιμώντας τους νέους, τους ήρωες που πάλεψαν για τη λευτεριά. Ιστορίες απλές, καθημερινές, με θέματα παρμένα απ' τα χρόνια της Κατοχής και της Αντίστασης. Διηγήματα που αναπλάθουν το κλίμα μιας ολόκληρης εποχής και συμπληρώνουν το παζλ της ζωής της Ζωρζ Σαρή στα δύσκολα χρόνια της Κατοχής.

Οι νικητές

Τόποι: Αθήνα

Χρόνος: Δεκεμβριανά, Εμφύλιος

Θεματικές: Εμφύλιος, φιλία, αυτοβιογραφία

Ηλικία: 12+

Αμέσως μετά την απελευθέρωση της Ελλάδας από τους Γερμανούς, η Ζωή βρίσκεται στην πρώτη γραμμή της μάχης έτσι ώστε να επικρατήσουν στη χώρα οι εαμικές δυνάμεις. Όμως σε μια συγκέντρωση συναγωνιστών της, ένας όλμος την τραυματίζει πολύ σοβαρά και μεταφέρεται στο νοσοκομείο «Αγία Όλγα» στη Νέα Ιωνία. Από εκεί θα παρακολουθήσει τις εξελίξεις στο πρώτο (και σύντομο) μέρος του εμφύλιου πολέμου μέχρι την επικράτηση των κυβερνητικών. Ένα βιβλίο δυνατό και μερικές φορές σκληρό, που περιγράφει ρεαλιστικά τους πρώτους μήνες της απελευθέρωσης μέχρι την επικράτηση των κυβερνητικών δυνάμεων. Εξαιρετική η απεικόνιση της ατμόσφαιρας της εποχής εκείνης και των ιδεολογικών διαμαχών που οδήγησαν στη συνέχεια στον αιματηρό εμφύλιο πόλεμο. Χρόνια δύσκολα, γεμάτα πόνο και οργή, αλλά και με αλληλεγγύη, αγάπη και έρωτα, αφού οι πρωταγωνιστές είναι νέοι άνθρωποι που ελπίζουν, αγωνίζονται και ζουν. «Μικρέ μου αναγνώστη, αν θέλεις να μάθεις τι έγινε το 1945, τι έγινε μετά το 1945, ψάξε να το βρεις και γράψε μόνος σου τη συνέχεια...». Οι τελευταίες γραμμές ενός μυθιστορήματος που μιλά για τα χρόνια του Εμφυλίου, μέσα από τα προσωπικά βιώματα της Ζωρζ Σαρή.

Τα χέγια

Τόποι: Αθήνα, Λαμία

Χρόνος: Δικτατορία, σύγχρονη Ελλάδα (δεκαετία του '80)

Θεματικές: δικτατορία, οικογενειακές σχέσεις, ανθρώπινα δικαιώματα, εφηβεία

Ηλικία: 12+

Η Μάτα τελειώνει το λύκειο στη Λαμία. Ζει με τον πατέρα και τη γεροντοκόρη θεία της και πιστεύει –έτσι της έχουν πει– πως η μητέρα της πέθανε στη γέννα. Ωστόσο, στην πορεία η Μάτα ανακαλύπτει πως ο πατέρας της της κρατά ένα μεγάλο μυστικό. Ένα μυστικό που έχει να κάνει με το παρελθόν του, αλλά και με το παρόν της Μάτας. Όταν η Μάτα μαθαίνει πως ο πατέρας της σχετιζόταν με το καθεστώς της δικτατορίας και πως ζούσε στην Αθήνα μια ζωή άγνωστη για εκείνη, συγκρούεται μαζί του και ο συγυρισμένος κόσμος της αναστατώνεται. Ωστόσο, αγνοεί πολλά γεγονότα για την αληθινή ιστορία των γονιών της, τα οποία αποκαλύπτονται σιγά σιγά μέσα από το ημερολόγιο εκείνης της εποχής του πατέρα της. Έτσι δύο ιστορίες σε διαφορετικό χρόνο και τόπο εκτυλίσσονται παράλληλα, δίνοντας μια ολοκληρωμένη ματιά στο παρελθόν και στο παρόν των πρωταγωνιστών.

Κρίμα κι άδικο

Τόποι: Πλατανιάς Φθιώτιδας, Ολλανδία

Χρόνος: Σύγχρονη Ελλάδα (δεκαετία του '80)

Θεματικές: μετανάστευση, διαφορετικότητα, ρατσισμός, απώλεια, οικογενειακές σχέσεις, ανθρώπινα δικαιώματα, δημιουργία Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ηλικία: 11+

Την εποχή που η Ευρωπαϊκή Ένωση δημιουργείται και τα σύνορα ανοίγουν, ο Δημήτρης, μετανάστης στην Ολλανδία, ερωτεύεται, παντρεύεται και κάνει οικογένεια με μια Ολλανδέζα. Ταυτόχρονα, προσπαθεί να ανοίξει μια επιχείρηση και καλεί τη μητέρα του από την Ελλάδα για να τον βοηθήσει. Η Κορτέσα, έχοντας ζήσει μια δύσκολη ζωή, με πολλά εμπόδια και λίγες χαρές, ετοιμάζεται να φύγει και να βοηθήσει τον γιο της να πραγματοποιήσει τα όνειρά του. Όταν παίρνει επιτέλους την απόφαση να πάει στην Ολλανδία, αντιμετωπίζει τη μεγάλη αντίδραση του εγγονού και της κόρης της. Ωστόσο δεν το βάζει κάτω και δεν αλλάζει την απόφασή της. Όμως η μοίρα έχει άλλα σχέδια για εκείνη...

Νινέτ

Τόποι: Αθήνα, Αϊβαλί, Κωνσταντινούπολη, Οδησός, Σενεγάλη, Γαλλία

Χρόνος: Αρχές του 20ού αιώνα, Μεσοπόλεμος

Θεματικές: εξελικτικό μυθιστόρημα, βιογραφία, διαπολιτισμικότητα, διαφορετικότητα, ανθρώπινα δικαιώματα, αποικιοκρατία, φιλία, Οκτωβριανή Επανάσταση

Ηλικία: 11+

Η Έμμα από τη Σενεγάλη και ο Σωκράτης από τη Μ. Ασία γνωρίζονται μέσω αλληλογραφίας, ερωτεύονται, συναντιούνται και παντρεύονται. Το πρώτο τους παιδί, η Νινέτ. Η Νινέτ γεννιέται στην Κωνσταντινούπολη το 1911 και από εκεί ξεκινά την προσωπική πορεία ωρίμανσής της μέσα στον χρόνο και στον χώρο. Ζει στην Οδησό, στην Αθήνα, στο Παρίσι και στο Σαιν Λουί της Σενεγάλης. Ξεκινά ως ατίθασο παιδί, γεμάτο ερωτήματα, που ταλαιπωρεί τους γονείς και τις αδερφές της και εξελίσσεται μεγαλώνοντας σε μια ήρεμη, συνετή και αξιόλογη νεαρή που προκαλεί τον θαυμασμό όλων. Πώς όμως συντελείται αυτή η αλλαγή; Τι είναι αυτό που απασχολούσε τη Νινέτ και δεν την άφηνε να ξεδιπλώσει όλες τις πτυχές του χαρακτήρα της; Την απάντηση δίνει η ίδια μέσα από τα ταξίδια και τις εμπειρίες της. Την παρακολουθούμε από τη στιγμή της γέννησής της και την ακολουθούμε στην παιδική της ηλικία, στις σπουδές, στην ενηλικίωση και τέλος στον γάμο της, κλείνοντας έναν κύκλο ζωής με φιλίες, έρωτες, χαρές και απογοητεύσεις.

Το παραράδισμα

Τόποι: Αθήνα, Κάτω Ρεματιά Φθιώτιδας, Λυκόβρυση

Χρόνος: Μεταπολεμική Ελλάδα, σύγχρονη Ελλάδα (δεκαετία του '90)

Θεματικές: εξελικτικό μυθιστόρημα, παιδική εργασία, ανθρώπινα δικαιώματα, οικογενειακές σχέσεις, αγροτική ζωή, ενδοοικογενειακή βία, συγγραφή βιβλίου, απώλεια, ζωοφιλία

Ηλικία: 12+

Η Ανάστω τελειώνει την Α΄ Δημοτικού με άριστα. Ξέρε να διαβάσει, να γράφει όμορφα και ξέρε την πρόσθεση και την αφαίρεση. Όταν θα μεγαλώσει, θα γίνει γιατρός. Όμως ο παγετός, που τρώει και καταστρέφει τη γη, γκρεμίζει τα όνειρα και η Ανάστω αναγκάζεται να βγει στη βιοπάλη. Μέσα από μια πολύ δύσκολη ζωή με απώλειες, βία, κακουχίες και εκμετάλλευση, η Ανάστω κατορθώνει να πάρει τη ζωή στα χέρια της και να επιβιώσει. Μυθοπλασία και πραγματικότητα πλέκονται και η ιστορία της Ανάστω γίνεται συναρπαστική, γεμάτη απρόοπτα και ανατροπές.

Ε.Π.

Τόποι: Αθήνα

Χρόνος: Μεσοπόλεμος

Θεματικές: αυτοβιογραφία, φιλία, σχολική ζωή, οικογενειακές σχέσεις, δικτατορία Μεταξά

Ηλικία: 9+

Ένα ακόμη αυτοβιογραφικό μυθιστόρημα της Ζωρζ Σαρή.

Μια παρέα συμμαθήτριες με αθωότητα και αισιοδοξία πλάθουν όνειρα για ένα μέλλον ανέφελο, όπου θα συνεχίζουν να είναι μαζί, όπως και στο σχολείο. Μαζί θα περάσουν πολλά, θα κάνουν κοριτσιίστικες ζαβολιές, θα τσακωθούν, θα ξαναμονοιάσουν. Η Άλκη, η Αθηνά, η Αθηνούλα, η Αννούλα και η Ζωρζ δίνουν τον όρκο της αιώνιας φιλίας: Ε.Π.

«Ε.Π. Ε.Π. τι πάει να πει;

Ενωμένες για πάντα

Σε θάνατο και σε ζωή».

Σοφία

Τόποι: Αθήνα, Αίγινα

Χρόνος: Μεσοπόλεμος

Θεματικές: παιδική εργασία, ανθρώπινα δικαιώματα, εργασιακή εκμετάλλευση, οικογενειακή ζωή, φιλία

Ηλικία: 8+

1936. Στις γειτονιές του κέντρου της Αθήνας ο κόσμος μιας άλλης εποχής ξεδιπλώνεται. Ένας κόσμος τόσο διαφορετικός μα και τόσο όμοιος με τον σημερινό...

Η οικογένεια Πολυχρονιάδη ετοιμάζεται να αποκτήσει το τέταρτό της παιδί.

Η Αγγελική, η μητέρα της οικογένειας, κουράζεται πολύ στο σπίτι με τα τρία κορίτσια της και ζητά από τον άντρα της τον Γιάννη να πάρουν ένα κορίτσι να τη βοηθάει. Εκείνη την εποχή όλες οι γειτόνισσές της έχουν ένα μικρό κοριτσάκι, ένα δουλάκι. Η Αγγελική όμως δεν είναι σαν όλες τις άλλες... Αφού πείθει τον Γιάννη, φέρνουν από τη Βαγιά της Αίγινας ένα ορφανό κοριτσάκι 6 χρονών, τη Σοφία. Η Σοφία βρίσκει στο νέο της σπίτι μια ζεστή αγκαλιά και ανατρέπεται στην οικογένεια, αλλά και στη γειτονιά, τα πάντα. Τα κορίτσια βελτιώνουν τη συμπεριφορά και τις συνήθειές τους και η Αγγελική και ο Γιάννης γίνονται «γονείς» ενός ακόμη παιδιού. Σε μια κοινωνία που τα αφεντικά συμπεριφέρονται στα δουλάκια τους ψυχρά, συμφεροντολογικά και συχνά με σκληρότητα, η Σοφία μαθαίνει να διαβάσει και να γράφει, φωνάζει την Αγγελική «Αγγελούκα» και τον Γιάννη «Γαβ-Γαβ» και με την αθωότητα ενός μικρού παιδιού εισχωρεί στις καρδιές των ανθρώπων.

Ο χορός της ζωής

Τόποι: Αθήνα, Γαλλία, Παρίσι

Χρόνος: Εμφύλιος, Μεταπολεμική Ευρώπη

Θεματικές: αυτοβιογραφία, πρόσφυγες, διαφορετικότητα, ρατσισμός, φιλία, αλληλεγγύη, θέατρο

Ηλικία: 11+

Η Χριστίνα μετά τον Εμφύλιο φεύγει κρυφά ως πολιτική εξόριστη στο Παρίσι. Σχεδόν είκοσι χρονών, με μοναδικά εφόδια τις αποσκευές που της είχε ετοιμάσει η θεία Άρτα και την ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο, φτάνει στην Πόλη του Φωτός, όπου προσπαθεί να επιβιώσει. Κάνει όποια δουλειά μπορεί, ενώ ταυτόχρονα σπουδάζει θέατρο. Γνωρίζει σημαντικούς ανθρώπους της εποχής, οι οποίοι τη βοηθούν με όποιον τρόπο μπορούν. Συγχρόνως κατορθώνει και δουλεύει ως ηθοποιός, αποκτώντας εμπειρίες ζωής. Στο Παρίσι κάνει νέους φίλους, νοσταλγεί την Ελλάδα, ερωτεύεται, απογοητεύεται και συναντά τον άνθρωπο που θα της αλλάξει τη ζωή για πάντα...

Ακόμη ένα μυθιστόρημα με αυτοβιογραφικά στοιχεία της Ζωρζ Σαρή, που μας μεταφέρει στο μαγικό Παρίσι μιας άλλης εποχής.

Ο Κύριός μου

Τόποι: Καστοριά, Αλβανία

Χρόνος: Σύγχρονη Ελλάδα (δεκαετία του 2000)

Θεματικές: διαφορετικότητα, ξενοφοβία, σχολική ζωή, σχέση δασκάλου-μαθητή, νόθο παιδί, φιλία, οικογενειακές σχέσεις, μετανάστευση

Ηλικία: 9+

Ο Πασχάλης και ο Τζούλιο, ο Τζούλιο και ο Πασχάλης. Μαθητές της Ε΄ Δημοτικού, πανέξυπνα παιδιά, αλλά διαφορετικά. Ο Πασχάλης είναι ένα πανέξυπνο αλλά ατίθασο παιδί. Ταλαιπωρεί τη μητέρα και τους δασκάλους του. Μιλά άσχημα, δεν υπακούει, μπαίνει και βγαίνει από το σχολείο όποτε θέλει, τσακώνεται με τους συμμαθητές του. Η μητέρα του στενοχωριέται και δεν ξέρει πια πώς να τον αντιμετωπίσει. Ο Πασχάλης ωστόσο κρύβει και αρκετές ευαισθησίες, αφού όταν τον φωνάζουν «μπάσταρδο», πληγώνεται πολύ, αλλά δεν το δείχνει. Γιατί ο Πασχάλης δεν έχει πατέρα. Δεν τον έχει γνωρίσει ποτέ... Ο Τζούλιο απ' την άλλη, με καταγωγή από την Αλβανία, είναι πολύς καλός μαθητής και πολύ καλό παιδί που αντιμετωπίζει τον ρατσισμό και την ξενοφοβία. Όσπου στο σχολείο έρχεται ένας καινούριος δάσκαλος, ο κύριος Γιώργος. Και τότε όλα σιγά σιγά αλλάζουν. Η αγάπη, η κατανόηση, η εκτίμηση και... ο έρωτας κάνουν το θαύμα τους.

Ζουμ

Τόποι: Γαλαξίδι

Χρόνος: Σύγχρονη Ελλάδα (δεκαετία του '90)

Θεματικές: κινηματογράφος, γύρισμα ταινίας, ηθοποιία, συγγραφή βιβλίων, αρχαιοκαπηλία, μόλυνση περιβάλλοντος, περιπέτεια, ανθρώπινες σχέσεις, ισότητα φύλων

Ηλικία: 10+

Το Ζουμ είναι το πιο «πολύπλοκο» μυθιστόρημα της Ζωρζ Σαρή. Πρόκειται για ένα μυθιστόρημα που εκτυλίσσεται σε δύο επίπεδα. Ένα «πραγματικό», των ηθοποιών και των συμμετεχόντων στα γυρίσματα μιας κινηματογραφικής ταινίας, και ένα «πλασματικό», που πραγματεύεται την υπόθεση της ταινίας. Η ιστορία του βιβλίου ξεκίνησε ως ιδέα, όταν η Ζωρζ Σαρή ως ηθοποιός συμμετείχε στα γυρίσματα μιας ταινίας στο Γαλαξίδι. Σκέφτηκε, λοιπόν, να γράψει ένα βιβλίο με τριπλή υπόσταση: ως συγγραφέας-αφηγητής, ως ηθοποιός-πρωταγωνίστρια και ως ρόλος στην ταινία.

Στο Γαλαξίδι, λοιπόν, γυρίζεται ένα φιλμ μυστηρίου. Πρωταγωνιστές ο δωδεκάχρονος Πέτρος και η μεγάλη ηθοποιός Ψαροπούλη. Μέσα στην ταινία «γιαγιά» και «εγγονός» ζουν μονοιασμένοι και βοηθούν στην επίλυση ενός μυστηρίου. Στην πραγματική ζωή η γριά ηθοποιός ζηλεύει τον Πέτρο και ο Πέτρος δε χωνεύει τη γριά. Η σύγκρουση μεγάλη. Τα γυρίσματα κινδυνεύουν. Τελικά η συμφιλίωσή τους επέρχεται με την επίλυση ακόμη ενός μυστηρίου, αρχαιοκαπηλίας αυτή τη φορά.

Τα στενά παπούτσια

Τόποι: Αθήνα, Αίγινα

Χρόνος: Μεσοπόλεμος, Σύγχρονη Ελλάδα (δεκαετία του '70)

Θεματικές: αυτοβιογραφία, καλοκαίρι, φιλία, ανθρώπινες σχέσεις, διαφορετικότητα, η ζωή στο νησί, οικογενειακή ζωή, ελληνικά ήθη και έθιμα, θρύλοι και προκαταλήψεις

Ηλικία: 10+

Ο Παναγιώτης Χαλδαίος, ενήλικος πια, θυμάται το καλοκαίρι του 1935 στη Βαγία της Αίγινας. Συγκρίνοντας τη Βαγία του τότε με τη Βαγία του σήμερα, ο Παναγιώτης ξαναζεί κάθε στιγμή εκείνου του καλοκαιριού που έχει σημαδέψει τη μνήμη του. Με τα παιδιά του χωριού και τις κόρες της οικογένειας Αϊβαλιώτη παίζει ανέμελα, μπλέκει σε περιπέτειες, στήνει μια θεατρική παράσταση, χαίρεται τη θάλασσα, ακούει τις ιστορίες της μάνας του και ερωτεύεται τη φίλη του Ζωή, με την οποία «παντρεύεται» φορώντας τα στενά του παπούτσια. Για τη Ζωή παρακούει τη μάνα του, γίνεται θαρραλέος και αψηφά τον φόβο του, φτιάχνει με ξύλα και πέτρες ένα σπίτι για να της το χαρίσει. Η Ζωή εκείνο το καλοκαίρι είναι η «ζωή» του...

Η αντιπαροχή

Τόποι: Αθήνα, Φθιώτιδα

Χρόνος: Κατοχή, αόριστο παρελθόν

Θεματικές: οικογενειακές σχέσεις, παιδική εργασία, ανθρώπινα δικαιώματα, εκμετάλλευση, αλκοολισμός, σχέσεις δύο φύλων, τρίτη ηλικία, αυτοβιογραφικά στοιχεία, Β΄ Παγκόσμιος πόλεμος, Κατοχή, αλλαγή της μεταπολεμικής Αθήνας, αντιπαροχή

Ηλικία: 15+

Το βιβλίο με τον γενικό τίτλο «Η αντιπαροχή» περιλαμβάνει δύο νουβέλες:

«Το μπαστούρωμα» και την «Αποθήκη».

«Το μπαστούρωμα»: Μια συζήτηση με τη μορφή της συνέντευξης μετατρέπεται σε μονόλογο μιας γυναίκας, που στα εξήντα έξι της χρόνια διαλέγει μιαν άλλη ζωή, μια συνέχεια ζωής δικής της επιλογής...

«Η αποθήκη»: Μια πόλη που άλλαξε πρόσωπο, η Αθήνα που χάθηκε, κι ένας τρόπος ζωής, ταυτόχρονα, περιγράφονται με ζωντάνια και λυρικότητα, μ' έναν λόγο που διατηρεί τη γλυκιά ανάμνηση, ακόμα και σήμερα, ενός άλλου τρόπου ζωής.

Ο πόλεμος, η Μαρία και το αδέσποτο

Τόποι: Αθήνα, Ιράκ

Χρόνος: 2003

Θεματικές: πόλεμος στο Ιράκ, επιπτώσεις πολέμου, προσφυγιά, υιοθεσία, ζωοφιλία, οικογενειακές σχέσεις, σχέσεις μητέρας-κόρης, καταναλωτισμός, μιμητισμός, ενδυματολογικός μιμητισμός (μόδα), εφηβεία

Ηλικία: 9+

Η Ειρήνη, ο Περικλής και η κόρη τους η Ναταλί ζουν σε μια μονοκατοικία στο Κολωνάκι περιστοιχισμένοι από καλούς φίλους και γείτονες: τη Φρύνη, τον Πέτρο και τον Στάθη, έναν γνωστό δημοσιογράφο. Την ήρεμη ζωή τους ταράζει το γεγονός του πολέμου στο Ιράκ, τον οποίο παρακολουθούν με μεγάλο ενδιαφέρον όχι μόνο από την τηλεόραση, αλλά και από τον Στάθη, που πηγαίνει για ρεπορτάζ εκεί. Ώσπου το ενδιαφέρον τους παύει να είναι πια θεωρητικό, όταν ο Στάθης φέρνει από την εμπόλεμη ζώνη ένα παιδί που έχει χάσει τους γονείς του. Ένα κοριτσάκι, τη Μαρία, η οποία από το σοκ που έχει υποστεί δε μιλάει. Τι θα απογίνει άραγε η Μαρία; Σίγουρα δεν μπορεί να μείνει για πάντα με τον Στάθη. Μήπως πρέπει να βρεθεί μια οικογένεια να την υιοθετήσει; Ποια οικογένεια θα είναι αυτή, ώστε το παιδί να αισθάνεται σιγουριά, να είναι ασφαλές, αποδεκτό και ευτυχισμένο; Οι φίλοι πρέπει να δώσουν μια λύση γρήγορα προς όφελος της Μαρίας. Παράλληλα, πρέπει να βρουν και μια οικογένεια για ένα αδέσποτο σκυλί που έχει «κολλήσει» στον Στάθη. Άραγε μπορεί να βρεθεί μια οικογένεια και για τους δύο, να τους αγκαλιάσει και να τους αγαπήσει όπως τους αξίζει;

Τότε...

Τόποι: Αθήνα, Βουκουρέστι, Μαδρίτη

Χρόνος: Μεταπολεμική Ελλάδα

Θεματικές: θέατρο, εμφύλιος πόλεμος

Ηλικία: 10+

Το *Τότε* δεν είναι μυθιστόρημα. Είναι η προσπάθεια της Ζωρζ Σαρή, μετά από αίτημα των αναγνώστών της, να συμπληρώσει κενά από τη ζωή της, όπως αυτή έχει αποτυπωθεί στα βιβλία της. Είναι η μεγαλύτερη απόδειξη για τους αναγνώστες της του αυτοβιογραφικού χαρακτήρα των περισσότερων έργων της και η δικαίωση της προσπάθειάς τους να συνδέσουν τους χαρακτήρες, τους τόπους και τον χρόνο των μυθιστορημάτων της. Έτσι το *Τότε* χωρίζεται στις εξής ενότητες:

•Μετά τους «Νικητές»

•Μετά τον «Χορό της ζωής», πριν από τη δικτατορία

Με τις δύο αυτές ενότητες ολοκληρώνεται και με λεπτομέρειες το παζλ της ζωής της Ζωρζ ή Ζωής ή Χριστίνας...

Οκτώβρης του 1933. Η Ζωρζ με τη μητέρα της Ορτάνς και τις αδερφές της Νινέτ και Ειρήνη.

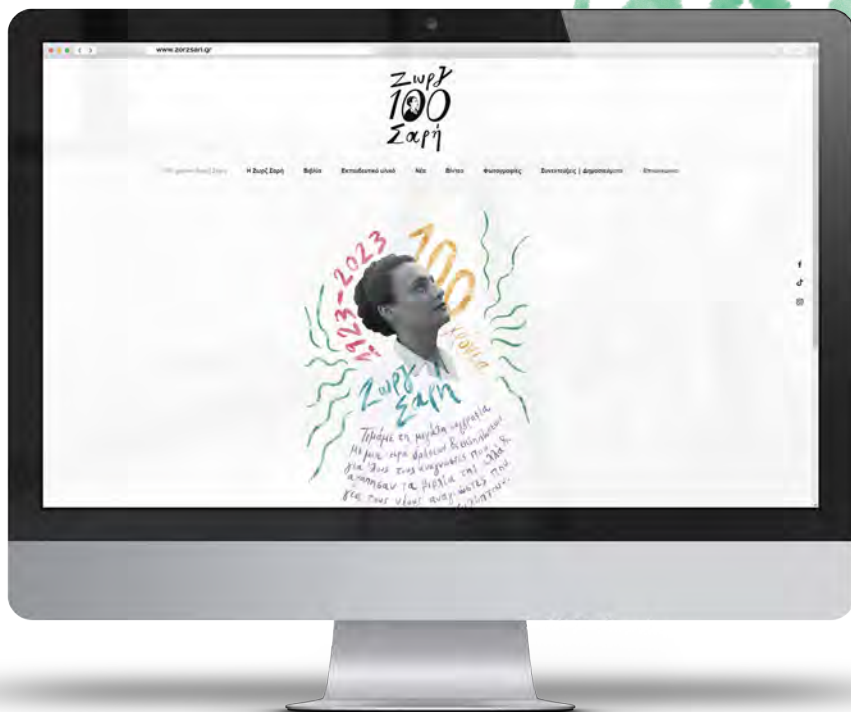
14 Οκτωβρίου. Στο αέτωμα του Πανεπιστημίου, η Ζωρζ πανηγυρίζει την ήττα των Γερμανών και τη λήξη του πολέμου.

Εκδόσεις Πατάκη – Βιβλία για Εκπαιδευτικούς - Διδακτική Πράξη & Θεωρία
Χρύσα Κουράκη, Τζελίνα Βογιατζόγλου, 100 χρόνια Ζωρζ Σαρή - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, τεύχος 2
Επιμέλεια ημερολογίου σελίδων 14-23: Αλέξης Καρακώστας
Διορθώσεις: Θανάσης Κοκολόγος
Σελιδοποίηση: Χριστίνα Δημητρά
Copyright © Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη), 2023
Copyright © για τα κείμενα της Ζ. Σαρή, Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη) και Ζ. Σαρή, 1991, 1995
Οι φωτογραφίες προέρχονται από το αρχείο της Ζ. Σαρή
Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, Σεπτέμβριος 2023
KET E895 ISBN 978-960-16-5783-7

Το παρόν έντυπο διατίθεται δωρεάν

Μια σελίδα αφιερωμένη στη μεγάλη συγγραφέα

Στο www.zorzsari.gr θα ανακαλύψετε μοναδικά ντοκουμέντα από τη ζωή της Ζωρζ Σαρή, βίντεο, φωτογραφίες, συνεντεύξεις, εκπαιδευτικές δραστηριότητες, αλλά και ανέκδοτους μικρούς θησαυρούς από το προσωπικό της αρχείο.

www.zorzsari.gr

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΝΤΥΠΟ ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ISBN 978-960-16-5783-7

9 789601 657837 >

Bonθ. κωδ. μπχ/ons 09783